

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
1a. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.) Predlaže se produljenje javnog savjetovanja za Metodologiju za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije (dalje u tekstu: Metodologija) na najmanje 30 dana, prema preporukama i pozitivnoj regulatornoj praksi u većini država članica EU, posebno kada se radi o korekciji regulatorne metode, odnosno regulatornog razdoblja te novoj strukturi tarifa i tarifnih elemenata, konkretno uvođenjem „G“ komponente i posljedično obveze plaćanja naknade za korištenje mreže proizvođača električne energije. Naime, ključna primjedba na Prijedlog Metodologije prije svega je izostanak izračuna utjecaja nove Metodologije na poslovanje društva, a što je trebalo biti sastavni dio popratnog dokumenta s obrazloženjem navedene promjene metodologije. Nadalje zahtjeva se održavanje radionice sa svim zainteresiranim stranama na tržištu električne energije sa simulacijom i izračunima koji su bili podloga za donošenje nove metodologije, a sve u skladu s Člankom 59. stavak 9. Direktive EU 2019/944 od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (dalje u tekstu: Direktiva), prema kojoj „Regulatorna tijela čine dostupnom javnosti detaljnu metodologiju i povezane troškove nastale pri izračunu odgovarajućih mrežnih tarifa kako bi se time povećala transparentnost na tržištu i kako bi svim zainteresiranim stranama pružile sve potrebne informacije, odluke ili prijedlozi odluka o tarifama prijenosa i distribucije iz Članka 60. stavka 3., čuvajući pritom povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija“ te u skladu s točkom 89. preambule „Prilikom provođenja tih zadataka regulatorna tijela trebala bi osigurati da tarife za prijenos i distribuciju budu nediskriminacijske i da odražavaju troškove te bi trebala uzimati u obzir dugoročne, granične, izbjegnute troškove mreže zbog distribuirane proizvodnje i mjera za upravljanje potrošnjom.“	Smatramo da je HEP d.d., u dijelu koji se tiče naknade za korištenje mreže za proizvođače, imao dovoljno vlastitih i javno dostupnih podataka za okvirnu procjenu učinka predmetnog Prijedloga na proizvođače u okviru HEP-a d.d. Naime, maksimalni iznos koji se u tome dijelu može prikupiti iznosi 0,5 € po isporučenom MWh u distribucijsku mrežu, kako je i navedeno u Popratnom dokumentu uz Prijedlog (https://www.hera.hr/hr/docs/2022/savjetovanje-2022-08.pdf). Nadalje, HERA je definirala način izračuna maksimalnog iznosa naknade za korištenje mreže za proizvođače, što znači da se njome može prikupiti samo iznos manji od 0,5 € po MWh-u isporučenom u distribucijsku mrežu, ali ne za pojedinu elektranu nego za distribucijsku mrežu kao cjelinu. Za pojedinu elektranu taj iznos će ovisiti o odnosu obračunske vršne radne snage i količini isporučene radne električne energije u mrežu. Što se tiče utjecaja naknade za korištenje distribucijske mreže na poslovanje HEP-ODS-a, isti ima sve potrebne podatke za procjenu njezinog učinka na vlastito poslovanje. Stoga je HEP-ODS u mogućnosti procjenjivati učinak na vlastito poslovanje te ne vidimo što bi ga sprječavalo da procjenu učinka podijeli s javnošću, pa tako i s HEP-om d.d. Maksimalni iznos naknade za korištenje mreže za proizvođače na distribucijskoj mreži će ovisiti o povijesnim podacima te bi prema povijesnim podacima od uključivo 2016. do uključivo 2020. iznosio manje od 189 € po MW obračunske vršne radne snage u pojedinom mjesecu, iako će taj iznos u narednim godinama ovisiti o ostvarenim podacima u trenutku izračuna tako da će se ostvareni iznos razlikovati od navedenog iznosa. Preliminarni izračun na temelju podataka od uključivo 2018. do uključivo 2021. s procjenom o instaliranim snagama u 2023. daje iznos 154 €/MW. Poticaji su bili definirani u Prijedlogu a i bili su pojašnjeni u Popratnome dokumentu. Što se tiče noviteta glede gubitaka, povijesni podaci koji su bili potrebni za analizu toga dijela su bile cijene s mađarske burze HUDEX koje su javno dostupne (https://hudex.hu/en/market-data/power/daily-data), kao i satna krivulja gubitaka koja je javno dostupna pa i HEP-ODS-u na kojega se odražava novi model tretiranja troškova gubitaka u distribucijskoj mreži. Stoga je i u tome slučaju HEP-ODS u mogućnosti

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
U skladu s Uredbom EU 2019/943 od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (dalje u tekstu: Uredba), člankom 18.“ Tarifnim metodologijama za distribuciju pružaju se poticaji za operatore distribucijskih sustava za troškovno najučinkovitiji rad i razvoj njihovih mreža, uključujući i nabavom usluga. U tu svrhu regulatorna tijela sve relevantne troškove prepoznaju, uključuju te troškove u tarife za distribuciju te mogu uvesti ciljeve performansi kako bi pružili poticaje za operatore distribucijskih sustava da podignu učinkovitost u svojim mrežama, uključujući kroz energetska učinkovitost, fleksibilnost i razvoj pametnih mreža i sustava za pametno mjerenje.“ Nastavno na navedeno iz predložene Metodologije nije razvidno što je od navedenih troškova prepoznato i uključeno u istu. Nije vidljivo i obrazloženo kako će uvođenje G komponente utjecati na prihode/troškove operatora, i koji je omjer tarifa koje se primjenjuju na proizvođače i tarifa koje se primjenjuju na krajnje kupce. Nije ujednačena razina i način priznavanja različitih troškova, za neke preopćeniti i nedefinirani pragovi, a za neke penalizacija/nagrađivanje. Kako će operator znati do koje razine planirati troškove i njima upravljati, ako se ne zna do koje razine će biti priznati, jer regulator može proizvoljno odrediti neopravdanost troškova? Koji su kriteriji za takvo prikazivanje i na koji se način osigurava poticanje za poboljšanje performansi operatora sustava, gdje su mjerljivi ciljevi (smanjenje gubitaka)? Troškovi nabave gubitaka definiraju se u članku 10. kao operativni troškovi poslovanja (znači da ovise o proizvodnji jedinice proizvoda/energije), i onda je logično da se vežu uz predanu energiju, a ne obračunsku snagu. Također nije jasno zašto se dodatno raspisuje način vrednovanja/priznavanja troškova gubitaka, umjesto da se jednostavno odredi „price cap“ (ionako je uvijek osnova izračuna tržište/burza električne energije). Nigdje nisu spomenuta napredna brojila i troškovi vezani uz uvođenje istih, a oni su preduvjet za djelovanje aktivnih kupaca, agregatora	procjenjivati učinak na vlastito poslovanje te ne vidimo što bi ga sprječavalo da procjenu učinka podijeli s javnošću, pa tako i s HEP-om d.d. Naime, HERA ne definira HEP-ODS-u kako će kupovati energiju za gubitke električne energije. Iznos poticaja ovisit će o odnosu ostvarene cijene gubitaka prema referentnoj cijeni izračunatoj prema Metodologiji, a taj odnos će ovisit o HEP-ODS-ovim poslovnim odlukama kod kupnje gubitaka. Kada je riječ planiranim troškovima gubitaka električne energije koji ulaze u izračun tarifnih stavki za sljedeću regulacijsku godinu, njihova cijena je predodređena (€/MWh) a količinu gubitaka (MWh) procjenjuje HEP-ODS. Shodno tome nije predodređen iznos planiranih troškova gubitaka električne energije koje HERA priznaje. Dio troškova gubitaka odnosi se na kratkoročnu nabavu koja ovisi o cijenama koje nisu poznate u trenutku izračuna tarifa, stoga bi eventualni „price cap“ mogao biti bitno viši ili niži prema procjeni kratkoročne cijene na koju HEP-ODS niti ne može utjecati, stoga bi u tome slučaju „price cap“ koji predlažete mogao dovesti do neopravdanih gubitaka ili neopravdanih dobitaka za HEP-ODS. Glavnina troškova HEP-ODS-a pokriva se kroz radnu energiju a ne kroz radnu snagu, tako je 2021. udio prihoda od radne energije iznosio 73,4%. Određivanje iznosa tarifne stavke za obračunsku priključnu radnu snagu za krajnje kupce omogućit će preusmjeravanje dijela fiksnih troškova s količine radne energije preuzete iz mreže na obračunsku priključnu radnu snagu. Naime, mreža se gradi i održava i za korisnike mreže koji imaju priključnu snagu ali ne preuzimaju radnu električnu energiju iz mreže do mjere s kojom bi oni pokrivali fiksne i varijabilne troškove koje uzrokuju. Ne smatramo opravdanim da dio korisnika mreže pokriva jako mali udio stvarnih troškova za mrežu prema ostalim korisnicima mreže, u odnosu na trošak koji uzrokuju. Metoda priznatih troškova uz poticaje ne podrazumijeva proizvoljno određivanje priznatih troškova, kako se navodi u primjedbi. Dio troškova koji su popisani pravilu se neće priznavati (članak 9. od stavka 3. do 6.) dok će se preostali dio priznavati u ovisnosti o obrazloženjima HEP-ODS-a povezanim s njihovom opravdanošću.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
i energetske zajednice, odnosno za njihovu ekonomičnost i isplativost, te odluke kupca o upravljanju potrošnjom (demand side management). U Metodologiji nije definiran niti kvantificiran izraz „bespovratno dobivena sredstva“ i ne zna se koja je razina korištena u Metodologiji (do koje mjere se priznaju), osim što se ne priznaje amortizacija, što je upitno jer ukoliko se radi o znatnim iznosima, i amortizacija može biti značajna. Također se predlaže definirati poticaje. Nije jasno uvođenje novog tarifnog elementa Obračunske priključne radne snage posebice za kategoriju poduzetništva i posljedice koje će izazvati, posebno troškovne kao i s aspekta poticanja kupaca na upravljanje potrošnjom i povećanje energetske učinkovitosti.	Vezano uz opravdanost troškova, dužnost HEP-ODS-a kao poduzetnika je voditi brigu o naplati potraživanja i ispunjavanju svojih obveza, osigurati racionalno i ekonomično poslovanje i korištenje naplaćenih prihoda od obavljanja energetske djelatnosti distribucije električne energije te upravljati imovinom i novčanim sredstvima pažnjom dobrog gospodarstvenika. Što se tiče načina priznavanja različitih troškova i njihove opravdanosti i prihvatljivosti bitno je da ti troškovi predstavljaju uvjet za obavljanje i posljedicu obavljanja energetske djelatnosti distribucije električne energije. Kako bi se smanjili troškovi potrebno je poboljšati gospodarsku aktivnost i učinkovitost korištenja imovine i drugih resursa kojima HEP-ODS raspolaze. Izraz „<i>bespovratno dobivena sredstva</i>“ predstavlja financijsku pomoć ili potporu kojom se financira dio dugotrajne imovine od strane države, županije, općine, grada, Europske unije te drugih domaćih i međunarodnih fondova, organizacija i institucija. U tablici 1. priloga 1. dodana je stavka 2.1.4. „<i>Troškovi ugradnje brojila</i>“. Glede izvještavanja javnosti o troškovima HEP-ODS-a, HERA u svojim godišnjim izvješćima koja podnosi Hrvatskom saboru, koja su dostupna na HERA-inim mrežnim stranicama, daje takve podatke (https://www.hera.hr/hr/html/god_izv.html). Dodatni podaci mogu se tražiti od HERA-e, koja ih ovisno o povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija može ustupiti. Razdoblje za dostavu ispunjenog obrazaca za primjedbe u okviru savjetovanja sa zainteresiranom javnošću bilo je od 6. lipnja do 20. lipnja 2022., zatim je 6. srpnja 2022. održana radionica u HERA-i s dionicima koji su u razdoblju za dostavu primjedbi iste dostavili. Prema tome, od otvaranja javnog savjetovanja do radionice gdje je HEP d.d. mogao iznijeti primjedbe i tražiti dodatna pojašnjenja prošlo je 30 dana.
1b. Načelna primjedba na Metodologiju	1. U stavku 16. članka 46. Zakona o tržištu električne energije (NN111/21) jasno i nedvosmisleno je propisano da „Proizvođač električne energije koji ima dozvolu za proizvodnju električne Energiju koja se predaje u mrežu određuje njezina količina (MWh), njezina snaga (tok energije, MWh / h, MW) i tip energije koja se razmjenjuje (prividna snaga/energija, radna snaga/energija i jalova snaga/energija). Ne smatramo da je zakonodavac odredio tarifni

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAJNTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
(HEP d.d.) energije dužan je plaćati tarifu za korištenje mreže za energiju koju predaje u prijenosnu odnosno distribucijsku mrežu...“ U ovoj metodologiji, kod određivanja tarifnih elementa za proizvođača, suprotno zakonom propisanoj obvezi za proizvođača, umjesto koncepta „za energiju koju predaje u mrežu“, primijenjen je koncept obračunske vršne radne snage što je apsolutno izvan prakse većine Europskih zemlja koje imaju uvedenu G komponentu. Prema nama raspoloživim informacijama, obračun mrežarine za proizvođača prema vršnoj snazi primjenjuju samo otočne zemlje Velika Britanija i Irska uz jedinstveni slučaj Slovačke iz zemalja kontinentalne Europe. Mišljenja smo da Hrvatska ne treba ići u eksperimentalnu Metodologiju temeljenu na kriteriju obračunske vršne snage, već primijeniti kriterij za proizvođača temeljem „predane energije u mrežu“ kao što koristi većina država s G komponentom iz nama bližih europskih zemalja (Austrija, Francuska, Španjolska, Portugal). Također izbor koncepta snage i energije prema skandinavskom modelu, znatno je prihvatljiviji od u ovoj metodologiji predloženog koncepta obračunske vršne radne snage neovisno o razdoblju više ili niže tarife. Predlažemo da se u ovoj metodologiji za proizvođača primijenjeni koncept „obračunske vršne snage“ zamijeni konceptom „predane energije u mrežu“. Primjenom koncepta iz metodologije s elementom „obračunske radne snage“ mogući je nepovoljan troškovni utjecaj na proizvođača, jer je trošak za proizvođača neovisan o količini proizvedene električne energije. Praktički trošak proizvođača radi naknade za korištenje mreže nije utemeljen na godišnjim prihodima, odnosno količini proizvodnje	element količine radne energije za proizvođače, nego obvezu plaćanja naknade za korištenje mreže za energiju koja se predaje u mrežu. Agencija za suradnju energetske regulatora (dalje: ACER) se u svojem Mišljenju iz 2014. godine (https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Opinions/Opinions/ACER%20Opinion%2009-2014.pdf¹) osvrnula na različite načine kojima se može naplaćivati naknada za korištenje mreže proizvođačima, a s kojim je HERA suglasna. ACER je razmotrio tri klase načina naplate mrežarine za proizvođače: preko energije (<i>Energy-based G-charges</i>, €/MWh), preko snage (<i>Power-based G-charges</i>, €/MW) i preko iznosa koji je nepromjenjiv tijekom obračunskog razdoblja jer po definiciji ne ovisi o isporučenoj količini energije ni postignutoj snazi (<i>Lump-sum G-charges</i>). Predlažete da se umjesto korištenja obračunske vršne radne snage kao tarifnog elementa za isporuku energije u mrežu, uvede tarifni element količine radne energije. Prednost korištenja vršne snage kao tarifnog elementa je što se njime ne utječe na kratkoročne tržišne cijene (npr. na CROPEX-u), a umjesto čega se izravno povećavaju troškovi proizvođača. U slučaju da je previsok iznos tarifne stavke za snagu on može obeshrabriti investitore u izgradnju proizvodnih postrojenja ili dovesti do njihovoga odlaska s tržišta (<i>mothball existing capacity</i>), a o čemu HERA vodi računa. Ideja uvođenja naknade za korištenje mreže za proizvođače je da proizvođači snose dio troškova za distribucijsku mrežu, a ne da dovede do povećanja veleprodajnih cijena što bi pak za posljedak imalo povećanje troškova nabave za opskrbljivače koji se onda preslikaju na potrošače. Naime, povećanje veleprodajnih cijena uvećalo bi prihode tržišnih proizvođača čime bi dio koji su platili za mrežu bio za njih u cijelosti ili djelomično s troškovnog aspekta neutraliziran („<i>Still, SRMC² and therefore also the spot market price is increased by the level of the applied G-charge</i>“), a s druge strane bi se onda kroz izravno povećanje veleprodajne cijene trošak ponovno preusmjerio na potrošače, što bi dovelo u pitanje svrsishodnost uvođenja takve naknade. Posljedak povećanja veleprodajnih cijena na

¹ https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Opinions/Opinions/ACER%20Opinion%2009-2014.pdf

² „*short-run marginal costs*”

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
proizvođača. Zaključno, koncept vršne radne snage bio je davno uveden s namjerom smanjenja vršnog opterećenja tj. peglanja dnevnog dijagrama opterećenja kupaca, tako da koncept iz metodologije nije opravdan za proizvođača. Koncepcijski veću naknadu za korištenje mreže treba platiti proizvođač koji je više energije isporučio u mrežu, uz moguće proširenje metodologije s obzirom na naponske razine priključka (u skladu s Direktivom).	teritoriju Republike Hrvatske mogao bi dovesti do manje konkurentnosti proizvodnje električne energije u usporedbi sa susjednim državama, što bi dovodilo do većeg uvoza električne energije u odnosu na korištenje obračunske vršne radne snage kao tarifnog elementa. Dodatno, što se tiče naknade preko količine radne energije, ona osim što bi povećala kratkoročne veleprodajne cijene, ujedno ju ACER ne preporuča za namirenje infrastrukturnih troškova. Budući da se mreža dimenzionira na snagu a ne na količinu isporučene energije, i da je ideja nadoknaditi upravo infrastrukturne troškove (koji ne uključuju fizička sredstva koja su potrebna za povezivanje sa sustavom ili nadogradnju veze), odabrana je po tome kriteriju upravo vršna radna snaga kao tarifni element. Na taj će način elektrane koje svojom snagom više optereće elektroenergetsku mrežu uz manje isporučene električne energije, platiti veći iznos po isporučenom MWh u mrežu a isti iznos po MW postignute vršne snage. Iako ACER sugerira da ne treba postavljati ograničenje na iznos tarifne stavke za radnu snagu za proizvođače, kao što su ona trenutačno propisana samo za prijenosnu mrežu, HERA je uvažavajući potrebu vođenja računa da tarifna stavka treba odražavati troškove, uvažavajući potrebu da se ne obeshrabri investitore i uvažavajući uvjet da Republika Hrvatska ne smije prekoračiti iznos od 0,5 €/MWh iz <i>UREDBE KOMISIJE (EU) br. 838/2010 od 23. rujna 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa</i> na prijenosnoj mreži, shodno tome je, iako nije predviđeno ograničenje za distribucijsku mrežu, HERA konzervativno odredila maksimalni iznos tarifne stavke od kojega HERA može odrediti niži. Ograničenje iz navedene Uredbe odnosi se na „<i>G charge</i>“, dok je moguće prikupiti i veći iznos od proizvođača u okviru pojma „<i>Injection</i>“.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	<i>charge</i>“, o čemu se može više pročitati u ACER-ovom Izvješću o naknadama za korištenje mreže iz 2019. (<i>ACER Practice Report on Transmission Tariff Methodologies in Europe</i>³). Po maksimalno dozvoljenom iznosu tarifne stavke za proizvođače, uz povijesne podatke, prihod HEP-ODS-a bi iznosio manje od 2,4 milijuna kuna, uz iznos tarifne stavke od 110 €/MW, što bi bilo manje od 0,07% u prihodima HEP-ODS-a za 2021. Smatramo da snošenje 0,07% troškova HEP-ODS-a od strane proizvođača neće obeshrabriti investitore niti dovesti do njihovog odlaska s mreže (<i>mothball existing capacity</i>), a poslat će se signal da i oni koriste distribucijsku mrežu te da bi trebali snositi dio troškova, što je mogla bila namjera zakonodavca koji je propisao uvođenje naknade za korištenje mreže za proizvođače. Za iznos od 189 €/MW to bi iznosilo 4,2 milijuna kuna ili 0,12% odnosno s porastom iznosa tarifne stavke iznos se linearno povećava. Preliminarni izračun na temelju podataka od uključivo 2018. do uključivo 2021. s procjenom o instaliranim snagama u 2023. daje iznos 154 €/MW. Obračunska vršna radna snaga za proizvođača i obračunska vršna radna snaga za krajnje kupce nisu jednako definirane. Pogledati članak 75. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22) gdje je definirano da je ona za preuzimanje iz mreže određena prema „<i>razdoblju primjene više dnevne tarife</i>“ a za isporuku u mrežu nije ograničena na razdoblje primjene više dnevne tarife.
1c. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	2. Prema predloženoj metodologiji reverzibilne hidroelektrane bi trebale plaćati naknadu za korištenje mreže za oba smjera obračunske snage, tj. prema obračunskoj vršnoj snazi (ostvarenoj neovisno o razdoblju više ili niže tarife) za proizvodnju odnosno za smjer predaje u mrežu, ali i prema obračunskoj vršnoj snazi (ostvarenoj u razdoblju više tarife) za smjer preuzimanja iz mreže. Donesenom Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije („Narodne novine“, broj 104/15) nije definirano izuzeće u vidu tarifnog modela za električnu energiju predanu u mrežu ovisno o podrijetlu energije koja je pretvorena u električnu energiju (potencijalna energija vode u skladištu dobivena pumpanjem vode s

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
Predlažemo jasno definirati da reverzibilne hidroelektrane kao i ostala skladišta energije treba izuzeti iz naplate obračunske vršne snage za smjer preuzimanja energije iz mreže. Pod zakonski akti i metodologije moraju biti usklađene sa strategijom koja se temelji na povećanju udjela OIE, odnosno nužnom povećanju fleksibilnosti pogona i skladištenju energije.	niže nadmorske razine na višu nadmorsku razinu korištenjem električne energije preuzete iz mreže, hidroenergija dobivena iz kiše, vjetroenergija, ugljen, sunčana energija i sl.). U tarifnim modelima za preuzimanje električne energije iz mreže, koji imaju iste tarifne elemente, iznos tarifnih stavki trenutno je isti za preuzimanje iz mreže na istoj naponskoj razini, što je vidljivo u Odluka o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije („Narodne novine“, broj 138/21). Tako primjerice tarifni model Bijeli na niskom naponu za poduzetništvo i tarifni model Bijeli na niskom naponu za kućanstva imaju iste iznose tarifnih stavki (npr. od 1. travnja 2022. 0,26 kn/kWh za energiju u višoj dnevnoj tarifi i 0,12 kn/kWh u nižoj dnevnoj tarifi). Jednako se odnosi na tarifni model Crveni za poduzetništvo na niskom naponu i za tarifni model Crveni za kućanstva na niskom naponu, a koji imaju tarifni element obračunske vršne radne snage, kojima su određeni isti iznosi tarifnih stavki po tarifnim elementima (0,17 kn/kWh za energiju u višoj dnevnoj tarifi, 0,08 kn/kWh u nižoj dnevnoj tarifi i 24,50 kn/kWh za obračunsku vršnu radnu snagu). Različiti su iznosi tarifnih stavki za tarifni model Bijeli na srednjem naponu i za tarifni model Bijeli s istim tarifnim elementima na niskom naponu, a tu je tehnički gledano riječ o isporuci električne energije na različitim naponskim razinama stoga bi interes mreže mogao biti različit na različitim naponskim razinama. Poseban je tarifni model Žuti za javnu rasvjetu na niskom naponu, gdje se tehnički gledano preuzima električna energija iz mreže tijekom noćnih sati kada je mreža manje opterećena. Taj model ima niži iznos tarifne stavke od 0,18 kn/kWh u odnosu na tarifni model Plavi na niskom naponu za kućanstva koji ima isti tarifni element za radnu energiju koji iznosi 0,22 kn/kWh. U tarifnom modelu Crni potrošnja električne energije jamči se osam sati tijekom dana, sukladno članku 47. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22), stoga je tu tehno-ekonomski gledano očito da je uvažavajući interes mreže on definiran kao poseban model.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	Pogledaju li se referentni iznosi koeficijenata omjera iznosa tarifnih stavki u prilogu 2., vidljivo je da ih je HERA postavila sukladno s iznad navedenim. Ipak, HEP-ODS sukladno članku 26. stavku 5. može predložiti i drugačije iznose, pritom se rukovodeći interesima mreže u koju ima najbolji uvid. Odstupanja od referentnih iznosa HEP-ODS-a treba obrazložiti HERA-i. Možebitne iznimke od plaćanja naknade za korištenje mreže, a uvažavajući čimbenike koje navodite, do sada su se kroz zakone određivale u Hrvatskom saboru. Tako je primjerice člankom 51. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“, broj 138/21) određena iznimka od plaćanja naknade za korištenje mreže za dio preuzete električne energije iz mreže na obračunskim mjernim mjestima koja ispunje tom odredbom ispunjene uvjete, što je onda provedeno kroz članak 70. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22). Osim toga, u slučaju pružanja pomoćnih usluga predviđeno je člankom 59. stavkom 2. alinejom 4. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) izuzeće od plaćanja naknade za korištenje mreže kod pružanja pomoćnih usluga, odnosno „pravilnik o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom“ propisuje „<i>izuzetke od naplate naknade za korištenje mreže prilikom pružanja pomoćnih usluga</i>“, što je u konačnosti provedeno kroz članak 83. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22). Nadalje, HEP d.d. je prilikom donošenja Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) predložio odredbu kojom bi se reverzibilne hidroelektrane izuzele od plaćanja naknade za korištenje mreže, predlažući u članku 46. stavak 17. sljedeći sadržaj: „<i>[p]roizvođaču električne energije na obračunskom mjernom mjestu reverzibilne/crpne elektrane ne naplaćuje se tarifni element za ostvarenu vršnu snagu tijekom crpnog rada, unutar naknade za korištenje mreže</i>“, što zakonodavac nije prihvatio (https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/EconReport?entityId=16312, redni broj 162.). U članku 46. stavku 14. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) propisano je da se „<i>[p]roizvođač električne energije na obračunskom mjernom</i>

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	<i>mjestu reverzibilne hidroelektrane za potrebe crpnog (pumpnog) rada i operator skladišta energije na mjernom mjestu postrojenja za skladištenje energije ne smatraju se krajnjim kupcima u smislu odredbi ovoga Zakona, osim u dijelu koji se odnosi na plaćanje naknade za korištenje prijenosne i/ili distribucijske mreže“.</i> Prema tome, osim što nije definirana iznimka od plaćanja naknade za korištenje mreže za proizvođača električne energije, izričito je propisano da proizvođač koji na obračunskom mjernom mjestu ima reverzibilnu hidroelektrane jest krajnji kupac u dijelu koji se odnosi na plaćanje naknade za korištenje prijenosne i/ili distribucijske mreže. Člankom 48. stavkom 8. istoga zakona propisano je: „operator skladišta energije na obračunskom mjernom mjestu postrojenja za skladištenje energije ne smatra se krajnjim kupcem u smislu odredbi ovoga Zakona, osim u dijelu vlastite potrošnje“. Imajući u vidu iznad navedeno, kao i imajući u vidu da HEP-ODS nije predložio posebni tarifni model za reverzibilne hidroelektrane, HERA shodno tome nije definirala poseban tarifni model za reverzibilne hidroelektrane u smislu plaćanja naknade za korištenje mreže za preuzimanje električne energije iz mreže. Naime, HEP-ODS ima najbolji uvid u mogućnosti distribucijske mreže te je ujedno i zainteresiran za interes distribucijske mreže. Osim toga, izuzeće od plaćanja naknade za korištenje mreže za pojedine kategorije korisnika mreže, kao i način utvrđivanja količine tarifnog elementa (npr. prekomjerne jalove energije) nije predmet metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije. Iznad smo naveli kako se takve iznimke u praksi uvode i gdje se definira način izračuna količine tarifnog elementa, naime kroz zakonski okvir koji se detaljnije propisuje u podzakonskom aktu „pravilniku o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom“.
1d. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	3. U elektranama, u pravilu je više obračunskih mjernih mjesta proizvodnih jedinica povezano na zajedničke sabirnice rasklopišta elektrane, odnosno pojedinu naponsku razinu, u pravilu zajedničku za sve ili većinu hidroagregata ili termoblokova. Predmetna metodologija nije prepoznala nužnost istodobnog određivanja
	Načelno se metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije ne određuje način utvrđivanja količine tarifnog elementa koji je, uz iznos tarifne stavke koji se određuje na temelju te metodologije, temelj za obračun naknade za korištenje distribucijske mreže.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
obračunske vršne radne snage proizvođača na jedinstvenoj lokaciji, zajedničkim sabirnicama elektrane pa predlažemo da se radi o jedinstvenoj tehnološkoj cjelini proizvođača i zajedničkoj naponskoj razini proizvođača na lokaciji, da se primjenjuje za obračun, najveća istodobna vršna snaga u razdoblju više dnevne tarife.	Naime, isto je predmet pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom. Tako su: - člankom 56. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22) definirana razdoblja primjene jedinstvene dnevne tarife, više dnevne tarife i niže dnevne tarife, - člankom 66. stavkom 3. te člancima od 75. do 77. primjena tarifnog elementa obračunske vršne radne snage, - člankom 70. poseban način obračuna naknade za korištenje mreže za korisnika postrojenja za samoopskrbu, - člankom 74. stavkom 4. i 5. plaćanje naknade za korištenje mreže za proizvođače s dozvolom za proizvodnju električne energije, - člankom 76. stavkom 3. način obračuna naknade za korištenje mreže u slučaju kad je ugovor o korištenju mreže vrijedio kraće od mjesec dana, - člankom 76. način obračuna naknade za korištenje mreže u slučaju više sile ili kada je proglašen prestanak više sile ili ako je tijekom obračunskog razdoblja nastao iznimni događaj ili je prestao iznimni događaj, - člankom 78. određena su u kontekstu količine tarifnih elementa pravila u slučaju postojanja više obračunskih mjernih mjesta, - člankom 80. obračunska priključna radna snaga za krajnjeg kupca, - člankom 81. određena je količina prekomjerne jalove energije za mjesečno obračunsko razdoblje za obračunsko mjerno mjesto, - člankom 82. i člankom 76. stavkom 3. naknada za obračunsko mjerno mjesto, - izuzetci vezani uz naknadu za korištenje mreže kod pružanja pomoćnih usluga propisani su u članku 83.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAJNTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR	
	Imajući u vidu iznad navedeno te imajući u vidu da je pitanje o kojemu govorite uređeno člankom 78. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22), koji upravo uređuje pitanje pravila u slučaju postojanja više obračunskih mjernih mjesta, smatramo da je to pitanje riješeno prethodno navedenom odredbom.	
1e. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	4. Koncept vršne snage dovodi proizvođača iz RH u nepovoljniji tržišni položaj u odnosu na proizvođača iz okruženja, osobito na konkurentnost generatorskog i crpnog rada reverzibilnih elektrana iz RH u odnosu na Sloveniju, Austriju, Italiju, BIH. Predlažemo ne primjenjivati koncept vršne radne snage na proizvođača.	Nije prihvaćeno. Pogledati HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu pod 1c.
1f. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	5. Postojeći ZOTEE nije definirao niti je u pojmovniku ove metodologije definiran izraz „obračunske priključne snage kupca“, preispitati opravdanost uvođenja istog i to samo za kod nekih kategorija kupaca ovisno o mogućnostima OMM-a. Predlažemo definirati predmetni izraz te jasnije obrazložiti (ili brisati) svrhu uvođenja u metodologiju „obračunsku priključnu snagu“ pored postojećeg izraza „obračunska vršna snaga u razdoblju više tarife, s obzirom da se radi o različitosti pristupa naknadi za istu kategoriju korisnika mreže (poduzetništvo s priključnom snagom do 22 kW te poduzetništvo s priključnom snagom iznad 22 kW).	Obračunska priključna radna snaga definirana je kao tarifni element u Pravilniku o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22). Pogledati odgovor HERA-e na vašu načelnu primjedbu pod 1d. Za objašnjenje svrhe obračunske priključne radne snage pogledati odgovor HERA-e na vašu načelnu primjedbu 1a. Korisniku mreže u obračunskom razdoblju iznos tarifnog elementa obračunske vršne radne snage može biti jednak nuli, kada bi izbjegao snositi fiksne troškove HEP-ODS-a koji su nezavisni od količine razmijenjene radne električne energije s mrežom kao i od vršne snage, dok mu količina tarifnog elementa obračunska priključna radna snaga neće biti jednaka nuli stoga će i u tome slučaju snositi barem dio fiksnih troškova HEP-ODS-a. Obračunska vršna radna snaga povezana je s količinom radne električne energije isporučene u mrežu budući da nema isporučene električne energije bez vršne snage, a obračunska vršna radna snaga povezana je s priključnom snagom koja određuje njezin maksimalni dozvoljeni iznos. Ideja je s različitim tarifnim elementima postići pravednu razdiobu troškova na korisnike mreže. Smatramo da tome cilju doprinosi postojanje tarifnog elementa obračunske priključne radne snage za krajnjeg kupca.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	Tarifni element obračunska priključna radna snaga primjenjuje se u svim tarifnim modelima iako iznosi tarifnih stavki u primjeni mogu biti različiti.
1g. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	6. Primjenom koncepta obračunske priključne snage kupca ne doprinosi se ubrzanju uvođenja naprednih mjerila/brojila električne energije. Nije obrazloženo utemeljenje za takav stav.
1h. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	7. Koncept obračunske vršne radne snage u mjesečnom razdoblju kod proizvođača, stavlja proizvođača u nepovoljan položaj jer se jednaka vršna snaga u obračunskom razdoblju može ostvariti i u pravilu se ostvaruje, neovisno o količini proizvedene energije (povoljne i nepovoljne hidrološke godine). Predlažemo da kod ostvarene veće proizvodnje proizvođača ima i veći trošak naknade za korištenje mreže jer je tada i uzrokovao veće gubitke u mreži. Mišljenja smo da je predloženim konceptom u metodologiji, koji ide na štetu proizvođača (osobito OIE tj. VE i SE) s relativno velikom priključnom snagom za relativno malu proizvodnju u odnosu na klasične elektrane), osiguran stabilan prihod za operatora mreže, neovisno o utjecaju količine proizvodnje na gubitke u mreži i na poslovanje proizvođača. Bez isporučenog toka električne energije (snage) u mrežu nema ni isporučene količine radne električne energije u mrežu. Iako se uz istu postignutu vršnu snagu u obračunskom razdoblju mogu postizati znatno različite količine isporučene radne električne energije u mrežu. Kod tarifnog elementa obračunske vršne radne snage nije ideja nadoknađivati varijabilne troškove, u koje spadaju troškovi gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži kao i troškovi pomoćnih usluga, nego da proizvođači snose dio infrastrukturnih troškova. ACER u svojem Mišljenju iz 2014. koje je navedeno u prethodnim odgovorima HERA-e⁴, dozvoljava mogućnost da bi tarifni element količine isporučene radne električne energije u mrežu mogao slati odgovarajuće signale („could provide efficient signals“), ali samo u slučaju kada se njime na odgovarajući način nadoknađuju troškovi gubitaka i troškova pomoćnih usluga, a da bi inače tarifna stavka za tarifni element količine isporučene radne električne energije u mrežu trebala biti jednaka 0 €/MWh. Prema tome nije preporučljiva nadoknada infrastrukturnih troškova putem količine isporučene radne električne energije u mrežu. Slažemo se da je uz primjenu obračunske vršne radne snage stabilniji prihod HEP-ODS-a u odnosu na slučaj primjene količina isporučene radne električne energije u mrežu. Povijesni podaci pokazuju da je količina isporučene električne energije u distribucijsku mrežu varijabilnija u odnosu na količinu obračunske vršne radne snage za proizvođače.

⁴ https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Opinions/Opinions/ACER%20Opinion%2009-2014.pdf

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	Uspoređujući koncept obračunske vršne radne snage, koji je odabran, s alternativnim modelom koji bi koristio količinu isporučene radne električne energije u mrežu, ne možemo se složiti s vašim zaključcima koji se tiču „štete“ prouzročene proizvođačima. Činjenica je da do sada proizvođači, izuzev dijela proizvođača koji su putem naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu snosili ili dio ili sve troškove stvaranja dodatnih tehničkih uvjeta u mreži koji su bili prouzročeni njihovim priključenjem, nisu sudjelovali u namirenju infrastrukturnih troškova, a uopće nisu sudjelovali u troškovima kojima je HEP-ODS prethodno bio osigurao postojanje takvih tehničkih uvjeta uz koje ih je mreža mogla prihvatiti u trenutku podnošenja njihovoga zahtjeva za priključenje. Naime, dio proizvođača nije uopće sudjelovao u snošenju infrastrukturnih troškova HEP-ODS-a u slučaju kada je već bila izgrađena mreža koju je financirao netko drugi, primjerice tadašnji korisnici mreže kroz naknadu za priključenje, vlasnik mreže iz vlastitih sredstava i sl. Drugi dio proizvođača s jedne strane jest snosio infrastrukturne troškove koji su bili izravno prouzročeni njihovim priključenjem (npr. trošak zamjene postojeće trafostanice u vlasništvu HEP-ODS-a za koju se predmnijevalo da ne može izdržati dodatno opterećenje koje dolazi s priključenjem instalacija toga korisnika mreže), dok s druge strane nisu snosili troškove mreže koja je postojala u trenutku njihovoga priključenja, a koju je financirao netko drugi. U izračun tarifnih stavki za korištenje mreže ne ulazi dio troškova koji je HEP-ODS-u prethodno pokriven putem naknada za priključenje na mrežu kako od krajnjih kupaca tako i od proizvođača. Ta sredstva podvučena su kroz pojam „<i>bespovratno dobivena sredstava</i>“, a koja se ne nadoknađuju kroz tarifne stavke koje plaćaju HEP-ODS-u korisnici mreže. Udio infrastrukturnih troškova (približno amortizacija regulirane imovine i prinos od regulirane imovine) koje su iz mjeseca u mjesec nadoknađivali samo krajnji kupci, koji samim time nije financiran iz naknade za priključenje, reda je veličine 30% ukupnih troškova HEP-ODS-a, dok je udio troškova koji bi trebali snositi proizvođači električne energije u ukupnim troškovima HEP-ODS-a oko 0,07%. Ne smatramo stoga da je „šteta“ prikladan naziv za iznos koji će proizvođači plaćati HEP-ODS-u za infrastrukturne troškove, a kojima je vlasnik iz vlastitih sredstava osigurao i njima da

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	isporučuju električnu energiju u mrežu. Osim infrastrukturnih troškova postoje i dodatni troškovi održavanja mreže u iznosu od oko 6%. Smatramo pravednim da na ovaj način, barem simbolički, i proizvođači solidarno snose dio infrastrukturnih troškova (amortizacija regulirane imovine i prinos od regulirane imovine). Ne smatramo da se uvođenjem tarifnog elementa obračunske vršne radne snage čini „šteta“ obnovljivim izvorima energije. Naime, sagledavajući prijenosni i distribucijski sustav kao cjelinu, uvažavajući da se isti tarifni element za proizvođače primjenjuje i na distribucijskoj i na prijenosnoj mreži, uz cijenu od 110 €/MW koja je ista za sve elektrane, prosječna elektrana na obnovljive izvore energije u razdoblju od 2016. do 2020. imala bi trošak po isporučenom MWh 0,37 €/MWh a prosječna elektrana na fosilna goriva (ugljen, prirodni plin) 0,23 €/MWh. Tu treba gledati relativan odnos jer će apsolutni iznos navedene tarifne stavke varirati u ovisnosti o povijesnim podacima. Ovi iznosi se mijenjaju linearno s iznosom ove tarifne stavke za proizvođače. Od dvije elektrane ona koja uz istu vršnu snagu isporuči manje električne energije imat će veće troškove po isporučenom MWh, a iste troškove po MW vršne snage. Tako će usporedimo li bioplinsku elektranu koja neprestano isporučuje električnu energiju na iznosu priključne snage i vjetroelektranu koja nestalno isporučuje električnu energiju a postigla je priključnu snagu, vjetroelektrana će imati veći trošak po isporučenom MWh u odnosu na bioplinsku elektranu. Ipak, tu nije riječ o diskriminiranju obnovljivih izvora energije jer su u tom slučaju obje elektrane na obnovljive izvore energije, od kojih jedna ima besplatan energent (vjetar) a druga nema (bioplinska). Društveno gledano, imajući u vidu da prema iznad navedenom većinu troškova mreže namiruju potrošači, moglo bi se reći da će uz istu snagu elektrana na bioplin zadovoljiti veće potrebe potrošača za električnom energijom a vjetroelektrana manje jer je isporučila za istu snagu manje električne energije, pa je shodno tome bioplinskoj elektrani manji trošak po isporučenom MWh. Objе elektrane će platiti isti iznos naknade za korištenje mreže, jer je jednaka infrastruktura potrebna da bi se isporučio 1 MW iz bioplinskog postrojenja i 1 MW iz vjetroelektrane od elektrane do potrošača. Uzmemo ilustracije radi da imamo jednu elektranu, jedan dalekovod i jednog potrošača, gdje bi taj potrošač trebao imati i skladište

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	električne energije. Ako bi taj potrošač u tome slučaju htio u cijelosti namiriti vlastite potrebe u slučaju s vjetroelektranom morao bi imati skladište električne energije (ako vjetroelektrana nema skladište električne energije). U slučaju s elektranama koje imaju skladište energenta, a budući da se s njihovom proizvodnjom može upravljati, potrošaču bi bilo potrebno manje skladište električne energije u odnosu na slučaj s vjetroelektranom. Osim toga za istu količinu isporučene električne energije potrošaču bi u slučaju vjetroelektrane trebao jače dimenzioniran dalekovod (ako vjetroelektrana nema skladište električne energije). U ovome slučaju zanemarena je mogućnost ovakve tehničke izvedbe u praksi nego je primjer tu radi ilustracije. Usporedimo li bioplinску elektranu u ovome odlomku s elektranom na ugljen one bi bile u istom položaju, iako je jedna na obnovljive izvore energije a druga nije. Radi li se o vjetroelektranama i sunčanim elektranama bez skladišta električne energije, a koje su proizvođači s dozvolom HERA-e za proizvodnju električne energije, moglo bi se reći na temelju povijesnih podataka (s teritorija Republike Hrvatske) da će one po isporučenom MWh u mrežu platiti više u odnosu na prosječnu termoelektranu na plin i elektranu na ugljen, a jednako će platiti prema postignutoj vršnoj radnoj snazi po postignutom MW-u. S druge pak strane neće, za razliku od elektrana na plin i ugljen, plaćati emisije ugljičnog dioksida. Osim toga, vjetroelektrane i sunčane elektrane bi mogle, ako im se to bude isplatilo, smanjiti iznos koji plaćaju HEP-ODS-u tako da ugrade skladišta električne energije u koja mogu uskladištiti električnu energiju, samim time bi povećale fleksibilnost elektroenergetskog sustava i izbjegle plaćanje dijela vršne snage koji bi postigli u slučaju da nemaju skladište električne energije, uz to bi i rasteročivali elektroenergetsku mrežu. To bi se posebno povoljno moglo odraziti na mrežu u slučaju vjetroelektrana, kada bi se njihova vršna snaga poklopila s niskom potrošnjom u noćnim satima, kada se može dogoditi da je jedini način za osiguranje urednog rada elektroenergetskog sustava prisilno ograničenje proizvodnje iz vjetroelektrana, što se već događa u pojedinim državama Europske unije. Tako je u Njemačkoj količina prisilno ograničene energije u 2017. bila 0,9 TWh na mreži prijenosa (za uzrok u prijenosnoj mreži) i 4,6 TWh na distribucijskoj mreži (od toga 0,6 TWh za uzrok u razdjelnoj mreži).

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	a od toga se 5,3 TWh odnosilo na vjetroelektrane koje su proizvele 103,7 TWh (Bundesnetzagentur, Report Monitoring report 2018.⁵). Navedeno govori da bi se s pridruživanjem troškova njihovim uzročnicima, u ovome slučaju vjetroelektranama, mogao dogoditi učinak prema kojemu bi oni rukovodeći se svojim interesom, usput doprinijeli samoj mreži a i povećanju mogućnosti prihvata dodatnih obnovljivih izvora energije. To se bilo dogodilo kod pridruživanja troškova uravnoteženja na obračun odstupanja (<i>imbalance settlement</i>) što je dovelo do značajnog smanjenja odstupanja vjetroelektrana, a opisano je u odgovoru na primjedbu pod rednim brojem 4. kod rezultata javnog savjetovanja vezanoga uz metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu, https://www.hera.hr/hr/docs/2022/savjetovanje-2022-04_02.pdf
1i. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.) 8. U predloženoj Metodologiji ne razlikuje se jedinična cijena naplate ovisno o pojedinoj naponskoj razini na mreži prijenosa, a upravo kroz posljedični trošak naknade interes je proizvođača poticati na izbor priključenja prema višim naponskim razinama radi stvaranja dodatnih mrežnih kapaciteta i posljedičnih preduvjeta za smanjenje zagušenja u mreži i daljnje pojačanje mreže radi novih OIE i povećanja priključne snage. Predlažemo da Metodologija prepozna opravdanost različitog jediničnog troška prijenosa energije po naponskim razinama.	Prijedlog je djelomično prihvaćen kod Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije („Narodne novine“, broj 84/22). Do sada je bio jedan tarifni model na prijenosnoj mreži, a od sada je dosadašnji tarifni model Bijeli na prijenosnoj mreži koji je obuhvaćao sve naponske razine, razdvojen na dva: Ljubičasti „<i>Vrlo visoki napon 400 kV</i>“ i Bijeli „<i>Visoki napon</i>“. Pogledaju li se referentni iznosi koeficijenata omjera iznosa tarifnih stavki u prilogu 2. vidljivo je da ih je HERA postavila tako da je isti koeficijent za oba tarifna modela na prijenosnoj mreži, dok HOPS sukladno članku 23. stavku 5. Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije („Narodne novine“, broj 84/22) može predložiti i drugačije iznose, rukovodeći se pritom interesima mreže u koju ima najbolji uvid, a veća odstupanja od referentnih iznosa HOPS treba obrazložiti HERA-i. Jednako se odnosi i za tarifne stavke koje HEP-ODS predlaže HERA-e sukladno članku 26. stavku 5. Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije („Narodne novine“, broj 84/22).

⁵ https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/EN/BNetzA/PressSection/ReportsPublications/2019/MonitoringReport2019.pdf?__blob=publicationFile&v=1

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	Ipak, tarifni modeli pa ni iznosi tarifnih stavki za prijenos električne energije nisu predmet Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije („Narodne novine“, broj 84/22).
1j. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.) 9. Mišljenja smo da nije opravdano naplaćivati punu naknadu za korištenje mreže u slučaju kada Operator mreže rekonstruirao rasklopišta elektrana ili mrežu iz okruženja elektrane, jer tada provizorijima/prespajanjima i privremenim ograničenjem pogona (snage) onemogućuje maksimalnu proizvodnju elektrane u bilo kojem trenutku. Riješiti dodavanjem novog stavka koji definira obvezu umanjenja naknade za korištenje mreže za proizvođača, uslijed djelomične ili totalne nemogućnosti korištenja mreže u svrhu proizvodnje ili preuzimanja energije za potrebe proizvođača.	U slučaju da navedene elektrane nisu bile angažirane, vrijednost obračunske vršne radne snage u smjeru predaje i u smjeru preuzimanja električne energije iz mreže bit će jednak nuli jer izmjerenog preuzimanja ni izmjerene predaje u mrežu u tom slučaju ne bi ni bilo, pa bi i iznos koji slijedi iz primjene navedenog tarifnog elementa i pripadne tarifne stavke bio jednak nuli. Načelno gledano, neovisno o tome što se na pojedinom obračunskom mjernom mjestu ne razmjenjuje električna energija s mrežom, potrebno je izgradnjom i održavanjem kontinuirano osiguravati sposobnost mreže za razmjenu električne energije s mrežom, stoga i takva obračunska mjerna mjesta izazivaju trošak HEP-ODS-u. Naime, i kod priključenja novih postrojenja na mrežu i kod izrade desetogodišnjih planova razvoja mreže moraju se uzimati sva postrojenja kojima je HEP-ODS dužan osigurati razmjenu električne energije s mrežom, neovisno o tome jesu li ona ili nisu razmjenjivala u proteklim razdobljima električnu energiju s mrežom. Ako li je riječ o proglašenju više sile ili je proglašen prestanak više sile ili ako je tijekom obračunskog razdoblja nastao iznimni događaj ili je prestao iznimni događaj, onda je način obračuna naknade za korištenje mreže propisan člankom 77. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22). Naime, isto nije predmet metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije, pogledati HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu pod 1d.
1k. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.) 10. Kroz podzakonske akte kao i u ovoj metodologiji često se navodi po pitanju obveza izraz „za sve proizvođače koji imaju dozvolu za proizvodnju električne energije“, odnosno nije jasno zašto nisu u jednakim konceptom obveza pridruženi svi korisnici mreže koji predaju energiju u mrežu, i oni su proizvođači kad predaju. Razlikovanjem propisanih obveza s	Nije prihvaćeno budući da članak 46. stavak 16. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) propisuje sljedeće: „<i>Proizvođač električne energije koji ima dozvolu za proizvodnju električne energije dužan je plaćati tarifu za korištenje mreže za energiju koju predaje u prijenosnu odnosno distribucijsku mrežu sukladno metodologijama za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos odnosno distribuciju električne energije.</i>“.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
	SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	„dozvolom za proizvodnju“ i onih bez dozvole uspostavlja se neravnopravan položaj.	
11. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	11. U pojmovniku Pravilnika o općim uvjetima (u čl. 4) nedostaju slijedeći izrazi koji se koriste u ovom pravilniku: - „poticajna regulacija“; - „preostali dio regulacijske godine“; - „preostali iznos“ koji je potrebno prikupiti kroz iznose tarifnih stavki; - „cjenovni poticaj od gubitaka“.	Nije prihvaćeno. Smatramo da su navedeni pojmovi razvidni iz odredbi (npr. iznos poticaja na cijenu povezan s gubicima je opisan u članku 15. stavku 1.).
1m. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP d.d.)	12. <i>Primjedba na zadržavanje obračunske snage za smjer preuzimanja električne energije iz mreže kod crpnog rada reverzibilne hidroelektrane izmjerene u doba više dnevne tarife, prijedlog izuzeti za crpni rad i skladište</i> Činjenica je da se u hrvatskom sustavu ne primjenjuje crpni rad RHE Velebit tijekom razdoblja više dnevne tarife uslijed enormnih troškova za obračunsku vršnu radnu snagu, čime se neizravno onemogućuje prihvrat većeg dijela OIE u razdobljima nižih dnevnih opterećenja koja su karakteristična za vikende i neradne dane. S obzirom da se strateški želimo povećati kapacitete za prihvrat i skladištenje dijela proizvedene energije iz OIE, pripremiti dostatne kapacitete za pružanje usluga sustavu, predlažemo da se dodavanjem novog stavka u članku 75. izuzme element vršne radne snage za crpni rad reverzibilnih elektrana i ostala postrojenja za skladištenje energije, dok se zadržava obračunski element preuzete energije iz mreže za crpni rad skladištenje energije u širem smislu. Osnova za gornji prijedlog je u činjenici da se angažiranost crpnog rada i skladištenja energije praktički događaju u razdobljima nižih opterećenja sustava, što dodatno utječe na fleksibilnost ali i povećanje snage proizvođača i skladištara za dostatnost energije tijekom razdoblja višeg opterećenja sustava.	Nije prihvaćeno. Što se tiče iznimke od plaćanja naknade za korištenje prijenosne mreže za RHE Velebit, pogledajte HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu pod 1c. U pogledu dosljedne naplate naknade za korištenje mreže za reverzibilne hidroelektrane i skladišta električne energije, pogledajte HERA-ine odgovore na vaše načelne primjedbe 1c. i 1j.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
2. Načelna primjedba na Metodologiju (Hrvatska burza električne energije d.o.o.)	HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (CROPEX) u suradnji s najvećom i najlikvidnijom burzom financijskih izvedenica u EU, EEX, Njemačka planira uspostavu i trgovanje financijskih proizvoda na burzi EEX izvedenih iz cijena s CROPEX dan unaprijed tržišta. Financijske izvedenice električne energije za hrvatsko tržište na EEX-u će se uvesti postavljanjem osnovnih dugoročnih financijskih izvedenica (tjedne, mjesečne, tromjesečne i godišnje financijske izvedenice) s baznim i vršnim profilom. Početak trgovanja ovim proizvodima planiran je u prvom tromjesečju 2023. Kao posljedica tržišnog povezivanja dan unaprijed tržišta CROPEX-a s dan unaprijed tržištima Slovenije (BSP) i Mađarske (HUPX), formiranje dan unaprijed cijene na hrvatskom tržištu nije jednako kao formiranje cijene na susjednim EU tržištima. Dodatno, uz najavu skorog uvođenja financijskih prava prijenosa na hrvatsko-mađarskoj i hrvatsko-slovenskoj granici također više neće biti moguća fizička kupovina ili prodaja električne energije sa susjednih tržišta. Zbog različitih cijena sa susjednih tržišta jedino ispravno je koristiti CROPEX cijene s hrvatskog dan unaprijed tržišta i financijske izvedenice koje su izvedene iz te cijene. U protivnome dolazi do rizika da formirana cijena sa susjednog tržišta neće odražavati troškove poslovanja na tržištu električne energije u Republici Hrvatskoj ostvarenih na našem dan unaprijed tržištu. Predlažemo da se u prijelazne i završne odredbe navede da će se uspostavom financijskih izvedenica na burzi EEX za tržište električne energije u Republici Hrvatskoj zamijeniti korištenje dugoročne cijene iz članka 11. sa cijenom postignutom na burzi EEX za financijske proizvode koji se odnose na tržište električne energije u Republici Hrvatskoj.
3a. Načelna primjedba na Metodologiju	Prijedlog je prihvaćen.
HEP ODS podržava načela da se korisnici mreže ne diskriminiraju i da iznosi visine tarifnih stavki za kategorije i modele korisnika mreže odražavaju na njihove troškove što je i cilj nove Metodologije.	U pogledu analize učinaka na poslovni rezultat HEP-ODS-a, pogledati HERA-in odgovor na načelnu HEP-a d.d. pod 1a.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
(HEP-ODS d.o.o.)	Prije donošenja ove Metodologije nužno je provesti analizu učinaka na poslovni rezultat operatora distribucijske mreže HEP ODS-a, posebice uzimajući u obzir činjenicu da je u tijeku izrada nove Metodologije i Odluke o cijenama za priključenje za mrežu distribucije. Stoga smatramo da je potrebno zajednički sagledati sve potencijalne učinke obje Metodologije na financijski rezultat HEP ODS-a. Ovom Metodologijom se ujedno uvodi poticajna regulacija u dijelu gubitaka (troškovno i količinski) na mreži distribucije a čiji se izračun temelji na nizu ulaznih podataka s burza HUDEX, CROPEX i formula. Mjesec u kojem se određuje jedinična planska cijena kratkoročne nabave energije za pokriće gubitaka za sljedeću regulacijsku godinu značajno utječe na određivanje planske jedinične cijene nabave energije za pokriće gubitaka za sljedeću regulacijsku godinu. Promjene planskih cijena u 2021. za vršnu cijenu u 2022. godini na HUDEX-u su varirale +/- 100 EUR/MWh ovisno o referentnom mjesecu. Stoga je, također, potrebno izraditi simulaciju i analizu ovakvog načina regulacije na rezultat poslovanja.
3b. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP-ODS d.o.o.)	U prijedlogu Metodologije se ne navodi način izračuna za tarifne stavke za priključnu snagu za preuzimanje električne energije iz mreže za sljedeću regulacijsku godinu ($g = G + 1$). Potrebna je dopuna Metodologiju na način da se specificira koje podatke dostavlja HEP ODS te se predlaže da se pojasni način izračuna iznosa tarifne stavke za priključnu snagu. U članku 26. stavku 6. definirano je da HEP-ODS dostavlja na zahtjev HERA-e podatke potrebne za određivanje tarifne stavke za obračunsku priključnu radnu snagu. Budući da HERA još uvijek nije zahtjevom zatražila podatke od HEP-ODS, može se konstatirati da nije uspostavljena praksa.
3c. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP-ODS d.o.o.)	HEP ODS smatra da je potrebno razmotriti te doraditi načela koja se odnose na proizvođače, jer možebitno ista imaju negativan učinak u smislu „ravnopravnosti“ i „pravične podjele troškova distribucijskog sustava“. Trenutačno se preuzimanjem snage/energije iz mreže (za kupce) putem cijene potiče potrošnja tijekom „noćne tarife“ (u odnosu na „dnevnu“). Očekuje se da će se u idućem razdoblju (srednjoročnom ili kratkoročnom) uvesti veći broj tarifa, odnosno, tarifni sustav težiti većoj „dinamičnosti“ (biti prilagođen krivuljama opterećenja). Obzirom na navedeno ovakav Pogledati HERA-in odgovor na načelnu primjedbu HEP-a d.d. pod 1b. i 1h. Veća postignuta snaga krajnjih kupaca na distribucijskoj mreži, uz istu razinu proizvodnje na distribucijskoj mreži, povećava opterećenje prijenosne mreže. Krajnji kupci u pravilu ne reaguju na satne cijene električne energije koje održavaju potražnju za električnom energijom (npr. visoka satna cijena električne energije na CROPEX-u u slučaju velike potražnje za električnom energijom). Osim toga krajnji kupci nisu u obvezi dostavljati vozne redove za svoje preuzimanje električne energije iz mreže, kao što to čine

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
način odabira metodologije za određivanja tarifa za distribuciju električne energije, koja se odnosi na proizvođače (za predaju djelatne snage i energije u mrežu), nije razvidan, jer bi metodologija trebala biti „inverzna“ u odnosu „smjera preuzimanja“. Odnosno, ne osporavajući tarifni element koji se odnosi na vršnu djelatnu snagu za proizvođače, veći „financijski teret“ bi za proizvođače trebao biti u „dijelu dana“ kada je opća potrošnja niska. Nadalje, proizvođači bi trebali imati i tarifnu stavku za proizvedenu djelatnu električnu energiju predanu u mrežu (unatoč trendu da se korištenje mreže veže za priključnu snagu) iz barem dva razloga: • velika većina zemalja u Europi ima češće tarifnu stavku za predanu djelatnu električnu energiju u mrežu u odnosu na naplatu korištenja mreže kroz obračunsku vršnu djelatnu snagu i/ili priključnu snagu • u ZoTEE (NN 111/21), članak 46., stavak 16. propisuje da je proizvođač „dužan plaćati tarifu za korištenje mreže za energiju koju predaje u distribucijsku ili prijenosnu mrežu...“.	proizvođači električne energije. Očekivano je da će krajnji kupci uzrokovati veće opterećenje sastavnica elektroenergetske mreže tijekom razdoblja primjene više dnevne tarife (od 7:00 sati do 21:00 sati kod zimskog računanja vremena ili od 8:00 sati do 22:00 sata kod ljetnog računanja vremena), nego li što će to biti slučaj tijekom razdoblja primjene niže dnevne tarife {članak 56. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22)}. Smatramo da je u interesu mreže postizanje zanemarive vjerojatnosti preopterećenja njezinih sastavnica a za korisnike mreže ostvarivanje toga cilja uz racionalne troškove. HERA smatra da se odgovarajućim cjenovnim signalima može postići da se u interesu mreže utječe na način preuzimanja električne energije iz mreže kod prosječnog krajnjeg kupca. To se može učiniti primjenom odgovarajućeg tarifnog elementa koji se odnosi na količinu preuzete radne energije, kao i kod prosječnog krajnjeg kupca koji plaća tarifnu stavku obračunska vršna radna snaga. Imajući u vidu iznad navedeno smatramo opravdanim da se primjeni takva struktura tarifnih elemenata (niža dnevna tarifa, viša dnevna tarifa) uz koju će prosječni krajnji kupac u interesu mreže dobivati primjeren cjenovni signal, kod kojega će snositi veće troškove kada je očekivano veće opterećenje elemenata mreže, a manje troškove kada se očekuje manje opterećenje sastavnica mreže. Takav signal može biti spasonosan za mrežu ako joj pojedini elementi budu blizu preopterećenja. Slučaj s proizvođačima nije jednak, budući da proizvođači ako li su spojeni blisko jedni drugima mogu i u noćnim satima uzorkovati preopterećenje i/ili nepovoljne iznose ostalih pokazatelja (npr. napon) kod pojedinih sastavnica mreže (npr. veća proizvodnja bioplinskih elektrana i vjetroelektrana na istom izvodu u noćnim satima) a također i u dnevnim satima (npr. u slučaju istodobne velike proizvodnje sunčanih elektrana i vjetroelektrana na istom izvodu). Osim toga i hidroelektrane i sve više vjetroelektrana već imaju cjenovne signale s tržišta električne energije uz koje će u pravilu dobiti niže cijene ako je potražnja za električnom energijom manja a ponuda veća (izuzev onih s zajamčenim otkupom i zajamčenom otkupnom cijenom), stoga za sada ne smatramo opravdanim slati cjenovne signale za prosječnog proizvođača putem naknade za korištenje mreže (npr. da isporučuje manje električne energije u noćnim satima kada je tržišna cijena ionako niža).

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	Osim toga za prosječnu vjetroelektranu i prosječnu sunčanu elektranu upitna je svrsishodnost cjenovnog signala ovisnog o dobu dana, kada im je za sada uvijek isplativo isporučivati električnu energiju u mrežu (osim u slučaju kada imaju skladište električne energije ili kada je na tržištu negativna cijena električne energije), za razliku od prosječnog krajnjeg kupca kod kojega takav cjenovni signala doista motivira potrošača da troši u interesu mreže (npr. paljenje perilice rublja u noćnim satima za vrijeme niže dnevne tarife).
3d. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP-ODS d.o.o.) Nije jasno/razvidno zašto se „pod načelom nediskriminacije“ jednako tretira djelatna snaga (obračunska vršna snaga) na mreži vrlo visokog napona (400 kV i 220 kV), visokog napona (110 kV), srednjeg napona i niskog napona. Ovo je u „koliziji“ sa „težnjom“ da se iznosi „tarifa“ za pojedinu grupu korisnika mreže pokušaju dovesti „u korelaciju“ sa troškovima koje čine određeni korisnici mreže na nekoj naponskoj razini. Sve je više primjera koji dovode do dodatnih troškova u regulaciji napona na nižim naponskim razinama kao posljedica priključenja na višim naponskim razinama. Odnosno, predlaže se da Agencija razmotri drugačiji način tumačenja „načela nediskriminacije“ korisnika mreže, jer odabir jednakog obračuna „vršne predane djelatne snage“ po svim naponskim razinama možebitno ne dovodi do ciljanje „nediskriminacije“ (ili možebitno čak ima suprotan efekt).	Vežano za razlikovanje iznosa tarifnih stavki po pojedinim naponskim razinama i tarifnim modelima, pogledati HERA-in odgovor na načelnu primjedbu HEP-a d.d. pod 1c. Ubuduće bismo mogli razmotriti uvođenje različitih iznosa naknade za korištenje mreže po naponskim razinama za električnu energiju predanu u mrežu. Za sada nismo pronašli razloge koji bi opravdali razlikovanje naknade za korištenje mreže za električnu energiju predanu u mrežu po naponskim razinama distribucijske mreže. Budući da HEP-ODS do sada nije uspostavio ni reguliranu ni tržišnu nabavu usluga od korisnika mreže koje se tiču regulacije napona po nižim naponskim razinama, posljedično HEP-ODS nije ni iskazivao troškove regulacije napona na distribucijskoj mreži stoga je i nejasno kako se misli uspostaviti uzročno-posljedičnu korelaciju između tih troškova i onoga što bi trebali plaćati oni koji ih izazivaju. Člankom 52. stavkom 16. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) propisano je da na tržištu nefrekvencijskih pomoćnih usluga operator distribucijskog sustava osigurava nefrekvencijske pomoćne usluge u skladu s pravilima o nefrekvencijskim pomoćnim uslugama za distribucijski sustav.
3e. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP-ODS d.o.o.) Također, predlaže se razmotriti u budućem periodu uvođenje naknade za korištenje mreže za sve korisnike mreže koji predaju energiju u mrežu (a ne samo za one sa dozvolom za proizvodnju). Nadalje, ograničavanje granične cijene za predanu električnu energiju u mrežu distribucije na 0,50 EUR/MWh ne smatramo održivim i predlaže se odustajanje od navedenog	Članak 46. stavak 16. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) propisuje sljedeće: „<i>Proizvođač električne energije koji ima dozvolu za proizvodnju električne energije dužan je plaćati tarifu za korištenje mreže za energiju koju predaje u prijenosnu odnosno distribucijsku mrežu sukladno metodologijama za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos odnosno distribuciju električne energije.</i>“. Prema tome je

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
ograničenja (u zemljama EU ovo ograničenje se odnosi isključivo na prijenosnu mrežu).	vidljivo da je kriterij za plaćanje naknade za korištenje mreže za energiju koja se predaje u mrežu (dozvola za proizvodnju električne energije) odredio zakonodavac. Slažemo se da se ograničenje od 0,50 €/MWh prema <i>UREDBE KOMISIJE (EU) br. 838/2010 od 23. rujna 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa</i> odnosi samo na prijenosnu mrežu, odnosno da bi se od proizvođača električne energije na distribucijskoj mreži moglo prikupiti s toga naslova više od 0,5 € po MWh isporučenom u distribucijsku mrežu. Ipak, nismo pronašli razloge zbog kojih bi se trebalo metodološki različito postupiti prema proizvođačima električne energije na distribucijskoj mreži u odnosu na one s prijenosne mreže. Osim toga, ograničenje iz navedene Uredbe za prijenosnu mrežu odnosi se na „G charge“, dok je moguće prikupiti i veći iznos od proizvođača u okviru pojma „Injection charge“, o čemu se može više pročitati u ACER-ovom Izvješću o naknadama za korištenje mreže iz 2019. (<i>ACER Practice Report on Transmission Tariff Methodologies in Europe</i> ⁶).
3f. Načelna primjedba na Metodologiju (HEP-ODS d.o.o.) HEP ODS za svaku veću promjenu zakonskih i podzakonskih akata, čijim odredbama se mijenjaju prihodi HEP ODS-a, traže dodatni podaci i informacije, a koje se dostavljaju drugim dionicima (u ovom slučaju Agenciji) ili im se mijenja format dostave, treba određeno „vremensko razdoblje“ za prilagodbu. U tom razdoblju HEP ODS ima obvezu napraviti niz dorada poslovnih aplikacija u cilju da se na određena obračunska mjerna mjesta unesu „retroaktivno“ novi „matični podaci“ i da se dorade algoritmi u cilju dobivanja izvještaja u kojima će se podaci pripremiti za aplikativnu obradu. Tome treba prethoditi nekoliko radnih sastanaka (radionica) operatora sustava i Agencije, te izrada niza (zajedničkih) simulacija. Prema navedenom, minimalni rok za prilagodbu i pripremu nužnih podataka i	HERA je imala u vidu mogućnost primjene metodologije od strane HEP-ODS-a. Rok za dostavu podataka prema Metodologiji je prolongiran s 30. rujna na 30. listopada 2022. U prijelaznim i završnim odredbama odgođena je primjena dijela odredbi (npr. primjena obračunske priključne radne snage prvi put se može odrediti u 2023. za 2024. godinu). Glede obračunske vršne radne snage za proizvođače obaveza njezinog uvođenja određena je Zakonom o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) koji je donesen 1. listopada 2021., a HERA je zajedno s HEP-ODS-om analizirala mogućnost primjene predloženih odredbi.

6

https://acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Practice%20report%20on%20transmission%20tariff%20methodologies%20in%20Europe.pdf

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	simulacija u cilju procjene novih uvjeta na stabilnost poslovanja HEP ODS-a trebao bi biti barem godinu dana. <u>Odnosno, zadana forma podataka i izvještaja može se tražiti od HEP ODS-a najranije u 2024. godini za regulacijsku 2023. godinu.</u> Stoga je zamolba HEP ODS-a da Metodologija započne s primjenom od 2024. godine.
3. Načelna primjedba na Metodologiju (ENCRO d.o.o.) dostavljena izvan roka za dostavu primjedbi	RH je već desetljećima neto uvoznik električne energije zbog nedostatnih domaćih proizvodnih kapaciteta, a ta situacija će se neminovno u budućnosti još i pogoršati, zbog planirane ubrzane dekomisije niza zastarjelih i ekološki neprihvatljivih termoelektrana na fosilna goriva. Zbog sličnih trendova zatvaranja starih termoelektrana u susjednim državama Republika Hrvatska će se naći i u još puno težem okruženju, a da pritom mora provesti sveobuhvatnu elektrifikaciju društva. Zbog integracije u jedinstveno europsko tržište i značajnog uvoza električne energije, s tendencijom njegovog daljnjeg porasta, RH je kod reguliranja mrežarine za korištenje mreže odabrala tarifni model koji ne uključuje tzv. G komponentu, već samo L komponentu, kako proizvođači električne energije ne bi plaćali naknadu za korištenje mreže – mrežarinu – već nju plaćaju samo potrošači. Ovakav model odabran je radi uklanjanja što više nepotrebnih prepreka i financijskih tereta s proizvođača električne energije jer je jedino tako moguće osigurati konkurentnost hrvatskih postrojenja na jedinstvenom europskom tržištu. Sa stajališta krajnjih potrošača model L dovodi do manjih ukupnih troškova za energiju, dok nametanja troškova proizvođačima se opet integriraju u cijenu energije koju plaćaju potrošači. Da je tako može se vidjeti i iz službenih dokumenata. Tako primjerice ENTSO-E, u svojim službenim godišnjim publikacijama (Overview of Transmission Tariffs in Europe: Synthesis 2019), navodi da je u Republici Hrvatskoj na snazi tarifni model za Ne smatramo da je uvođenje naknade za korištenje mreže za proizvođače suprotno s propisima Europske unije. Upravo suprotno, jer je propisima Europske unije predviđeno uvođenje naknade za korištenje mreže za proizvođače, primjerice <i>UREDBOM KOMISIJE (EU) br. 838/2010 od 23. rujna 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa</i>. Osim toga Agencija za suradnju energetskih regulatora (ACER) daje mišljenje o tome kako uvoditi tu naknadu, primjerice oko toga je dala Mišljenje 2014. godine⁷. Uz to u točki 145. izvješća ACER-a iz 2019. koje se bavi uglavnom naknadama za korištenje distribucijske mreže (<i>ACER Report on Distribution Tariff Methodologies in Europe</i>)⁸, uočljivo je da je u 2019. godini 11 država članica Europske unije imalo naknadu za korištenje mreže za prijenosnu mrežu, a u točki 138. navodi se da je naknada u 2019. bila za distribucijsku mrežu uvedena u deset država članica Europske unije, u jednoj državi članici ona se primjenjivala samo u nekim područjima te države. U točki 142. toga ACER-ovoga izvješća navode se razlozi zbog kojih preostale države nisu uvele naknadu za korištenje mreže na distribucijskoj mreži. HERA je prilikom osmišljavanja modela naknade za korištenje mreže za proizvođače imala u vidu razloge za neuvođenje naknade za korištenje mreže za proizvođače koje su nacionalne energetske regulatorne agencije navodile. Nekoliko država navodi da ih nije uvelo jer im nacionalnim zakonom to nije omogućeno, što u Republici Hrvatskoj nije slučaj. Obveza uvođenje naknade za korištenje mreže za proizvođače propisana je člankom 46. stavkom 16. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) te se shodno tome ne slažemo da je ona ilegalna. Uvažavajući tu činjenicu ne slažemo se da

⁷ https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Opinions/Opinions/ACER%20Opinion%2009-2014.pdf

⁸ https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Report%20on%20D-Tariff%20Methodologies.pdf

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
mrežarinu koji se 100% oslanja na L komponentu, a 0% na G komponentu (odnosno uopće ne tereti proizvođače). Promjenama koje se donose u ovom <i>Prijedlogu Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije</i> na netransparentan način se pokušava prikriveno uvesti G komponenta kroz naplatu korištenja vršne snage za proizvođače. HERA kao regulator te HOPS i HEP ODS kao operatori sustava u reguliranoj djelatnosti nisu dokazale opravdanost uvođenja takve stavke niti troškove koji su povezani s njom. Postojeći proizvođači su direktno pokrili sve svoje troškove izgradnje priključka, stvaranje tehničkih uvjeta u mreži i sve otale nestandardne troškove HOPS-a (sve zajedno: „Troškovi priključenja“). Također prema prijedlogu HERA-e, budući proizvođači će također plaćati svoje Troškove priključenja kako je opisano u prijedlogu Metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu. Što znači da svi proizvođači pokrivaju sve troškove povezane s evakuacijom maksimalne snage iz svojih postrojenja, stoga HOPS na ime korištenja priključne i/ili vršne snage nema troškove te je svaka dodatna naknada za korištenje vršne snage stoga nelegalna. Obračun vršne snage za konačne potrošače vrši se samo za vrijeme više dnevne tarife jer je tada potrošnja najviše opterećuju mrežu, s druge strane proizvođači su pokrili sve svoje troškove vezano za korištenje vršne snage za sva doba dana i sve uvjete u mreži te stoga naplata vršne snage za njih nije inženjerski i financijski opravdana. Države članice koje ne primjenjuju naknade za mrežarinu proizvođača u smjeru mreže dale su raznolik popis razloga za njihovu neprimjenu. Najčešći razlozi od strane nacionalnih regulatornih tijela za neprimjenu su da bi naknade stvorile poremećaje na nacionalnim i prekograničnim veleprodajnim tržištima ili da se mrežni troškovi uzrokovani proizvođačima već nadoknađuju na druge načine (npr. putem naknade za priključak) (<i>ACER: Report on Distribution Tariff Methodologies in Europe, Feb 2021</i>).	HERA diskrecijskom odlukom uvodi naknadu za proizvođače električne energije, budući da je obaveza njezinog uvođenja uređena navedenom zakonskom odredbom. Osim toga ne slažemo se ni da operatori sustava diskrecijskom odlukom uvode tu naknadu, budući da se zakonska obaveza detaljnije uređuje metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije koju donosi HERA a ne operatori sustava. Imajući u vidu da je obaveza uvođenja naknade za korištenje mreže poznata od 6. listopada 2021. kada je donesen Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) te da HERA u redovnoj proceduri donosi novu metodologiju za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije te imajući u vidu da je Prijedlog iste 6. lipnja 2022. godine predstavljen javnosti, ne slažemo se da se ta naknada uvodi prikriveno i netransparentno. Ne slažemo s vašim stajalištem da će uvođenje naknade za korištenje mreže s obračunskom vršnom radnom snagom za proizvođače dovesti do toga da će troškove koji se tako stvaraju opet platiti potrošači. Pojasnili smo u odgovoru na načelnu primjedbi 1b. da to ne će biti slučaj. Ne slažemo se s vašom tvrdnjom da „svi proizvođači pokrivaju sve troškove povezane s evakuacijom maksimalne snage iz svojih postrojenja, stoga HOPS na ime korištenja priključne i/ili vršne snage nema troškove te je svaka dodatna naknada za korištenje vršne snage stoga nelegalna“. Razmotre li se primjerice podaci o ugovorima o priključenju na prijenosnu mrežu koji se tiču elektrana od uključivo 24. ožujka 2009. do uključivo 5. studenoga 2021. (od kojih su neki priključeni na mrežu a neki ne, od kojih su neki platili tu naknadu a neki nisu), slijedi zaključak da prema kalkulaciji u 18 slučajeva proizvođači uopće ne snose nikakve troškove za HOPS-ovu mrežu koju je financirao netko drugi, nego samo troškove priključka. U preostalih 19 slučajeva snose ili dio ili ukupne troškove koji su izravno uzrokovani njihovim priključenjem, dakle dodatne troškove koje ima HOPS ali ne i udio u kapitalnim troškovima postojeće mreže koju je financirao netko drugi. Prosječan iznos troškova priključka i troškova stvaranja tehničkih uvjeta u mreži za tih 37 projekata za prosječnog proizvođača osjetno je niži od jedinične naknade koju za priključenje plaćaju krajnji kupci. Iako i prosječan krajnji kupac i prosječan proizvođač

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
Nadalje, bitno je istaknuti da Uredba br. 838/2010 Dodatak B predviđa maksimalnu dopuštenu naknadu za pristup prijenosnoj mreži od 0,5 EUR/MWh, ali se ista mora opravdati stvarnim troškovima operatora sustava te mora biti transparentna i nediskriminatorna. To ovdje nije slučaj već HERA i operatori sustava donose diskrecijsku odluku o novom nametu. Sve kategorije priznatih troškova operatora sustava već imaju određene mehanizme naknade kao što su mrežarina za krajnje kupce, gore spomenuta naknada za priključenje i sl. Uz navedenu uredbu bitno je razmatrati i ostalu EU regulativu koja je primjenjiva i koja ne dopušta nestručni i netransparentni pristup naplate pristupa mreži. Tako Uredba 2019/943 navodi: „Preduvjet za učinkovito tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu električne energije su nediskriminirajuće, transparentne i primjerene naknade za korištenje mreže, među ostalim interkonekcijskih vodova u prijenosnom sustavu“. Nadalje članak 18. stavak 1 ističe da: „Naknade koje naplaćuju operatori mreže za pristup mrežama, uključujući naknade za priključenje na mrežu, naknade za korištenje mreže i, ako je primjenjivo, naknade za povezana jačanja mreže, moraju biti transparentne, odražavati troškove, uzimati u obzir potrebu za sigurnošću mreže te fleksibilnošću i odražavati stvarne dotadašnje troškove u mjeri u kojoj se podudaraju s troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora mreže i primjenjivati se na nediskriminirajući način. Te naknade ne smiju obuhvaćati nepovezane troškove kojima se podržavaju nepovezani politički ciljevi. HERA upravo s ovakvim pristupom želi postići nepovezane političke/ideološke ciljeve te u uvjetima energetske krize neosnovano opterećuje domaće izvore energije, pogotovo postrojenja OIE, čime aktivno	plaćaju za priključenje na mrežu (prosječni krajnji kupac više nego li prosječan proizvođač), udio infrastrukturnih troškova (približno amortizacija regulirane imovine i prinos od regulirane imovine) koji se nadoknađuje kroz naknadu za korištenje mreže bio je u proteklim godinama oko 40% ukupnih troškova HOPS-a, dok je udio troškova koji bi trebali snositi proizvođači kroz predmetnu tarifnu stavku prema ukupnim troškovima HOPS-a u proteklim godinama oko 2%. Ideja je kroz naknadu za korištenje mreže za proizvođače HOPS-u nadoknaditi dio infrastrukturnih troškova. Slično je kada je riječ o distribucijskoj mreži HEP-ODS-a, jer pogleda li se distribucijska mreža HEP-ODS-a udio troškova koji se pokriva kroz naknadu za korištenje mreže za predaju energije u mrežu bio bi oko 0,07% (uz cijenu 110 € po MW) dok je udio infrastrukturnih troškova 30% ukupnih troškova HEP-ODS-a, a uz to troškovi održavanja mreže čine oko 6% troškova HEP-ODS-a. Postupak izračuna maksimalnoga jediničnog iznosa tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu za proizvođače matematički je jednoznačno određen. Niste precizirali što vam je nejasno i netransparentno. Ne smatramo da se prikriva učinak na proizvođače, budući da je jasno kako će proizvođač koji uz jednaku postignutu obračunsku vršnu radnu snagu isporučiti različite količine električne energije u mrežu platiti jednak apsolutni iznos HEP-ODS-u (€), a ako proizvođač isporučiti manje električne energije uz isti iznos obračunske vršne radne snage imat će veći trošak po isporučenom MWh. U HERA-inom odgovoru na načelnu primjedbu 1b. HEP-a d.d., objasnili zašto smo odabrali obračunsku vršnu radnu snagu umjesto količine isporučene radne električne energije u mrežu kao tarifnoga elementa za proizvođače, a koju će se primjenjivati nediskriminatorno prema svim tipovima elektrana (ista visina naknade na obračunskom mjernom mjestu neovisno o tehnologiji proizvodnje). U tablici ispod za elektrane na području Republike Hrvatske dostavljamo simulaciju učinka naknade za korištenje mreže, koja se temelji na povijesnim podacima od 2016. do 2020. godine. I za prijenosnu mrežu i za distribucijsku mrežu primijenjen je isti iznos tarifne stavke za obračunsku vršnu snagu od 110 €/MW (izračunati maksimalni iznos za prijenosnu mrežu je 107 €/MW prema podacima od uključivo 2018. do uključivo 2020. a

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
radi protiv hrvatskih strateških ciljeva, smanjuje konkurentnost domaće proizvodnje u korist uvoza energije te nanosi štetu hrvatskom društvu. U članku 27. Prijedloga Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije opisani su postupci za određivanje tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu za proizvođače. Kao i u nekim prijašnjim metodologijama (npr. Metodologija za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja iz 2016. godine) propisani postupci su netransparentni, nejasni i ni na koji način ne odgovaraju stvarnim troškovima u reguliranoj djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije već su postavljeni kako bi se postigli nepovezani politički ciljevi. Iz samo HERA-i i HOPS-u znanih razloga, u RH se sustavno diskriminiraju i koče projekti sunčanih i vjetrorenih elektrana. Naime, Člankom 27. stavak 3 daje se formula koja na netransparentan način i bez jasnog objašnjenja pozadinske logike određuje jedinični iznos tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu TS (EUR/MW) koja je jedinstvena za sve proizvođače, te ograničena na prosječno 0,5 EUR/MWh za sve tehnologije zajedno. Pri tome se manipuliranjem formule prikriva činjenica da u ovakvom modelu vjetrore elektrane u prosjeku plaćaju i do 1,5 puta više EUR/MWh od prosjeka, a sunčane elektrane čak 2,4 puta više. S druge strane termoelektrana na ugljen (Plomin) koja je građena u nekomercijalnim uvjetima te nije snosila svoje troškove priključenja bi imala niže troškove za takvo korištenje vršne snage. S jedne strane diskriminacija OIE koji su nositelji energetske tranzicije, a s druge strane prikriveno pomaganje potrošnje iz uvoznih fosilnih goriva u potpunoj je suprotnosti sa strateškim interesima Republike Hrvatske. Svijet se u svojim energetskim planovima jasno okrenuo prema obnovljivim izvorima energije kao glavnim pokretačima energetske tranzicije koja mora	prema preliminarnim podacima bi taj iznos bio 129 €/MW, a za distribucijsku mrežu 189 €/MW prema podacima od uključivo 2016. do uključivo 2020. a prema preliminarnim podacima iznos za 2023. bio bi 154 €/MW). Vidi se iznos za prosječnu elektranu koji iznosi 0,33 € po isporučenom MWh. Osim toga vide se iznosi za prosječnu akumulacijsku elektranu (uz 110 €/MW je 0,36 €/MWh), prosječnu vjetroelektranu (uz 110 €/MW je 0,54 €/MWh), prosječnu sunčanu elektranu (uz 110 €/MW je 0,47 €/MWh) itd. Uz to je vidljiv odnos prema prosječnoj elektrani (100%) za prosječnu akumulacijsku hidroelektranu (uz 110 €/MW 0,36 €/MWh prema 0,36 €/MWh ili 110%), prosječnu vjetroelektranu (uz 110 €/MW 0,36 €/MWh prema 0,54 €/MWh ili 165%), prosječnu sunčanu elektranu (uz 110 €/MW 0,36 €/MWh prema 0,145 €/MWh ili 145%) itd. U tablici je riječ o prosječnom učinku po pojedinoj tehnologiji, a odnos učinka (%) za pojedinu elektranu svatko za sebe može procijeniti budući da se tarifna stavka za obračunsku vršnu snagu primjenjuje nediskriminatorno.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -

SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA

ODGOVOR

ograničiti globalno zatopljenje znatno ispod 2°C, odnosno po mogućnosti do 1,5°C (COP21, Paris 2015.). Projekcije različitih scenarija pokazuju potrebu za dodatnim naporima kako bi se takvi ciljevi ostvarili (IEA WEO 2021).

Pri tome EU je i želi biti primjer drugima: postavila je ambiciozan cilj smanjenja emisija za barem 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. i želi postati prvi klimatski neutralan kontinent do 2050 godine (*Europski zeleni plan; Bruxelles, 11.12.2019, Fit For 55, 14.07.2021*). Ti ciljevi su ugrađeni u europski propis o klimi, kojim se stvaraju nove prilike za inovacije, ulaganja i otvaranje radnih mjesta. Razvoj obnovljivih izvora energije (prvenstveno sunčanih i vjetrovničkih elektrana) će imati ključnu ulogu u prelasku s energije fosilnih goriva, a time i karakter jamca slobode europskih građana.

EU plan o smanjenju ovisnosti o ruskim isporukama fosilnih energenata REPowerEU je jasno i ambiciozno pokazan 8. ožujka 2022., a usvojen 18. svibnja. Namjera je za dvije trećine smanjiti ovisnost EU o ruskom plinu već do kraja godine, a u potpunosti i prije kraja 2027. godine. Uz ostalo, Planom se predviđa povećanje učešća obnovljivih izvora s 40% na 45%, ušteda energije s 9% na 13%, 10 mt zelenog vodika te znatno brža dinamika izgradnje vjetrovničkih i sunčanih elektrana. U središtu plana je načelo da je korištenje OIE od prioritetnog javnog interesa i da služi javnoj sigurnosti. Iz tog razloga, kada se važu različiti interesi, OIE treba promatrati kao prioritetni interes sve dok se ne postigne neutralnost stakleničkih plinova.

Usvajanjem ove Metodologije, RH napraviti će još jedan korak u suprotnosti sa smjernicama EU te dodatno opteretiti nove projekte sunčanih i vjetrovničkih elektrana, a postojećim projektima nametnuti ilegalni namet s obzirom da su troškove razvoja i korištenja mreže već (pre)naplatili također izrazito netransparentnim STUM-ovima.

Tip tehnologije za proizvodnju električne energije	Tarifna stavka za obračunsku vršnu radnu snagu	Učinkovitost tarifikacije po isporučenoj MWh	Odnos učinkovitosti po MWh
	€/MW	€/MW	
prosječna proizvodnja na teritoriju Republike Hrvatske	110	0,33	100%
prosječna akumulacijska hidroelektrana	110	0,36	110%
prosječna protočna hidroelektrana (moguće s dnevnom akumulacijom)	110	0,25	76%
prosječna crpna (pumpna) hidroelektrana	110	0,56	171%
prosječna vjetroelektrana	110	0,54	165%
prosječna sunčana elektrana	110	0,47	145%
prosječna termoelektrana na prirodni plin, s mogućnošću još jednog goriva (npr. lož ulje)	110	0,26	81%
prosječna termoelektrana na ugljen	110	0,18	57%
prosječna elektrana na biomasu i/ili bioplinska elektrana	110	0,18	54%
prosječna geotermalna elektrana	110	0,18	54%

Ne smatramo opravdanim vaše tvrdnje oko članka 18. stavka 1. *Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije*. Smatramo da smo obrazložili razloge uvođenja naknade za korištenje mreže za proizvođače kod odgovora na vašu načelnu primjedbu kao i u odgovorima na ostale primjedbe.

Što se tiče vaše primjedbe glede smanjenja emisija CO₂, upravo za njih u Republici Hrvatskoj postoji namjenska naknada koju plaćaju elektrane koje uz jednaku vršnu snagu daju više električne energije (ugljen, prirodni plin) a ne plaćaju ih primjerice vjetroelektrane i sunčane elektrane koje navodite. Osim toga k cilju osiguranja sigurnog

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	povrata investicija proizvođačima koji koriste obnovljive izvore energije bilo je omogućeno sklapanje ugovora sa zajamčenim otkupom i zajamčenom otkupnom cijenom (tada je zajamčena otkupna cijena bila osjetno viša od tržišne cijene a zajamčenu cijenu za te proizvođače plaćali su posredno krajnji kupci), što je i dovelo do povećanja instalirane snage elektrana na obnovljive izvore energije u Republici Hrvatskoj a s druge strane otklonilo rizike za investitore s kojima bi povrat njihove investicije bio upitan (unatoč tome su počeli raskidati ugovore u stanju gdje je tržišna cijena postala osjetno viša od zajamčenih otkupnih cijena, stoga sada tržišnu cijenu po kojoj prodaju na tržištu posredno plaćaju krajnji kupci). Ne smatramo da naknada za korištenje prijenosne mreže služi za smanjenje CO₂ ni za smanjenje globalnog zagrijavanja, nego upravo prethodno navedene mjere koje su prisutne u Republici Hrvatskoj.
Prema već navedenom u načelnim primjedbama u pojmovniku članka 3. nedostaju izrazi: - „Obračunska priključna snaga“ - „poticajna regulacija“; - „preostali dio regulacijske godine“; - „preostali iznos“ koji je potrebno prikupiti kroz iznose tarifnih stavki; - „cjenovni poticaj od gubitaka“ - „bespovratno dobivena sredstva“. U izrazu br. 2. navodi se „tekuća“ regulacijska godina dok se uz izraz br. 5 navodi iza „sadašnje“, mišljenja smo da se radi o istoj godini pa treba pisati jedan izraz, pa predlažemo jedan, isti izraz, npr „sadašnji“ s obzirom na izraze „prethodi“ i „slijedi“ vezan uz regulacijske godine.	U izrazu se koristi riječ „sadašnja“ a kod nekih izraza se za opis izraza koristi riječ „tekuća“, dok se u tekstu Metodologije dosljedno koriste izrazi definirani u pojmovniku. Za ostali dio iznesenog smo dali odgovore kod vaše primjedbe 11.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
	SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
Članak 3. (HEP-ODS d.o.o.)	Točka 8. koristi se izraz „razumni troškovi kapitala“, pa se predlaže definirati/specificirati u kojim slučajevima se neki dio „troškova kapitala“ ne „priznaje“ od strane Agencije	Troškovi kapitala definirani su u članku 16. a čini ih prinosa od regulirane imovine i amortizacija regulirane imovine. Prinos od regulirane imovine definiran je u članku 17., a za njegov izračun koristi se ponderirani prosječni trošak kapitala prije oporezivanja i prosječna vrijednost regulirane imovine čiji je izračun definiran člankom 18. U stavku 4. članka 17. propisano je što je uključeno u vrijednost regulirane imovine, a u stavku 5. što nije uključeno u vrijednost regulirane imovine. U stavku 6. članka 17. propisno je da amortizaciju čini trošak amortizacije regulirane imovine koji ne uključuje amortizaciju imovine primljene bez naknade te imovine u dijelu koji je financiran iz naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže te onu iz bespovratno dobivenih sredstava. Člankom 19. određeno je kako se odobravaju troškovi projekata koji potpadaju pod regulatorno sigurno testno okruženje. Članak 72. stavak 6. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21) određuje što se prilikom izrade desetogodišnjeg plana razvoja distribucijske mreže treba obuhvatiti a osim toga stavkom 1. istoga članka propisano je da se isti dostavlja HERA-i na odobrenje.
Članak 5. (HEP d.d.)	Precizirati izraz od „obračun naknade za obračunsko mjerno mjesto“ jer bi isto značilo novu naknadu. Predložemo brisati eksplicitni navod „koji imaju dozvolu za proizvodnju električne energije“ s obzirom da se na ovaj način propisuje obveza za jedne korisnike mreže-proizvođače ali ne za one druge koji također predaju energiju u mrežu, trebao bi biti jednaki status za oba korisnika mreže.	Usporedbom priloga 4. Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije („Narodne novine“, broj 104/15) i Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije („Narodne novine“, broj 84/22) vidljivo je da se ne uvodi nova naknada za obračunsko mjerno mjesto kod tarifnih stavki distribucijske mreže. Naime, naknada za obračunsko mjerno mjesto za krajnje kupce na distribucijskoj mreži [kn/mj] postojala je i u dosadašnjoj Metodologiji. Za primjedbu oko naknade za korištenje mreže za proizvođače možete pogledati HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu 1k.
Članak 5. (HEP-ODS d.o.o.)	Sukladno napisanom u „NAČELNIM PRIMJEDBAMA“ predlažu se slijedeće izmjene: a) Brisanje slijedećih odredbi:	Pogledati HERA-ine odgovore na načelne primjedbe HEP-ODS-a.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
	SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	- <i>tarifna stavka za obračunsku vršnu radnu snagu koja se predaje u mrežu je jednaka za sve proizvođače koji imaju dozvolu za proizvodnju električne energije,</i> - <i>tarifna stavka za obračunsku vršnu radnu snagu koja se predaje u mrežu ni pozitivno ni negativno ne diskriminira obračunska mjerna mjesta na distribucijskoj mreži u odnosu obračunska mjerna mjesta na prijenosnoj mreži,</i> b) Po analogiji za preuzimanje energije i u cilju nediskriminacije korisnika mreže, umjesto gore navedenih odredbi koje se „brišu“, prijedlog da se zamijene sa slijedećim novim odredbama: - <i>tarifne stavke za pojedinu kategoriju proizvodnje u odgovarajućem tarifnom modelu određuju se na način da čim više odgovaraju troškovima koje takvi proizvođači uzrokuju operatoru distribucijskog sustava,</i> - <i>obračuni za količinu predane električne energije u mrežu, obračun za iznos vršne obračunske snage u tarifi (tarifama) niske potrošnje te obračun za iznos priključne snage i obračun naknade za obračunsko mjerno mjesto provodi se za tarifne modele proizvođača gdje su ti obračuni predviđeni</i>	
Članak 7. (HEP-ODS d.o.o.)	Dodati u popis imovine u nadležnosti ili vlasništvu operatora i distribucijskog sustava i slijedeću imovinu: - priključci i oprema na obračunskim mjernim mjestima (brojila, mjerni transformatori,...)	Prihvaćeno.
Članak 8. (HEP d.d.)	Uvažavajući tok novca kao posljedicu pružanja nestandardnih usluga i ostalih prihoda umjesto izraza „troškovi pružanja nestandardnih usluga i	Prihvaćeno.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
	SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	ostali prihodi“ predlažemo koristiti izraz „prihodi od pružanja nestandardnih usluga i ostali prihodi“.	
Članak 9. (HEP d.d.)	Dodati u stavak (3): - troškovi zagušenja radi mreže koji nisu posljedica više sile;	Smatramo da su troškovi zagušenja radi mreže koji nisu posljedica više sile u pravilu opravdani troškovi. Naime, preraspodjelom razmjena električne energije s mrežom (npr. povećanje isporuke u mrežu na jednom OMM-u i smanjenje isporuke u mrežu na drugome za isti iznos, redispečing) se osigurava pogonska sigurnost mreže.
Članak 9. (HEP-ODS d.o.o.)	Stavak(3) Predlaže se preformulirati ovaj stavaka ili ga urediti ili ovaj stavak potpuno brisati. Nije moguće „ne priznati“ baš niti jednu naknadu koje HEP ODS ima radi obavljanja regulirane djelatnosti, a nastale su temeljem drugih zakona koji uređuju energetska tržišta. Gore navedena primjedba se odnosi na stavak (3) koji dođe „prvi“ u ovom prijedlogu, jer su greškom u ovom članku dva različita stavka označena sa istim brojem „tri“ (3). Odnosno u ovom članku treba dodatno provjeriti „numeraciju“ stavaka. Stavak (4) i Stavak (5) Dio troškova koji se po odredbama ovog prijedloga priznaje do razine 1% (troškovi vrijednosnog usklađenja i troškovi rezervacije), a bili su „priznati“ do razine 1,5%. Prijedlog je zadržati „propisane postotke“ na razini do 1,5%, prema odredbama važeće Metodologije, jer na dio tih troškova HEP ODS nema ili ima vrlo malo utjecaja („alociranje“). U stavku (5) treba pisati: „...iz stavka (4)“, umjesto: “... iz stavka(3)“.	Stavak 3. je izbrisan. Korigirana je numeracija. HERA može priznati pojedine troškove navedene u stavku i do njihovog punog iznosa ako operator distribucijskog sustava dokaže na razvidan način njihovu svrshodnost i opravdanost.
Članak 11. (HEP-ODS d.o.o.)	Stavak (4) i Stavak (5)	Prihvaćeno.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	Koeficijent relativne količine gubitaka (izražen u %) se računa u odnosu na preuzetu količinu električne energije od strane potrošača („kupaca“). Uobičajeno je u distribuciji električne energije izražavati gubitke u odnosu na „ukupnu električnu energiju u distribucijskoj mreži za promatranu godinu“ (koja se dobiva kao suma proizvedene energije na distribuciji i preuzete energije iz prijenosne mreže, umanjenje za energiju koju je predana u prijenosnu mrežu)/„brutto električna energija u distribucijskoj EE mreži u promatranoj godini“. Predlaže se promjena/korekcija izračuna navedenog koeficijenta.
Članak 12. (HEP-ODS d.o.o.) Predlaže se mijenjanje stavka 3 da glasi: „Priznata količina gubitaka za prethodnu regulacijsku godinu jednaka je ostvarenoj količini gubitaka za prethodnu regulacijsku godinu.“ Iznos koeficijenta od 0,0526 nije moguće ostvariti u kraćem roku, a na primjer u Prijedlogu Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije postoji samo poticaj na cijenu povezan s gubicima operatora prijenosnog sustava za prethodnu regulacijsku godinu. Alternativni prijedlog: Stavak (3) Predlaže se da se za naredne tri godine „granični koeficijent priznati gubitaka“ odredi na iznos od 0,0675, dok se ne sačine nove analize/studije realnih tehnički gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži. Analize trebaju uvažiti veću razinu mjerenih podataka (SCADA, AMI/AMR,...), odnosno bolja mjerenja napona i struje u „dubini mreže“, kao i sve češći „negativan utjecaj“ priključenja proizvođača koji u dijelovima mreže uzrokuju „tijek energije“ od niže ka višoj naponskoj razini. Odnosno, nužna je „novelacija“ „Studije gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži“.	Kada bi priznata količina gubitaka za prethodnu regulacijsku godinu bila jednaka ostvarenoj količini gubitaka za prethodnu regulacijsku godinu, onda bi se dokinula svršishodnost odredbi koje potiču HEP-ODS na smanjenje količine gubitaka električne energije. Promijenjena je definicija predmetnoga koeficijenta, i on je postavljen na 5,80%, što je po definiciji iz Prijedloga isto što i 6,16%. U Prijedlogu je koeficijent iznosio 5,26% što je po novoj definiciji koeficijenta 5,00%.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
Članak 15. (HEP d.d.) Definirati kako se određuje „referentna cijena nabave električne energije za pokriće gubitaka“. stavak (3.) Obrazložiti zašto su različiti koeficijenti „p“ za ostvarenu cijenu iznad referentne cijene od koeficijenta „p“ za ostvarenu cijene ispod referentne cijene (-0,1)	Način određivanja „referentne jedinične cijene nabave energije za pokriće gubitaka“ jednoznačno je određen matematičkim izrazima (npr. članak 15. stavak 2.) i s pripadnim parametrima (članak 15. stavak 4.). Negativan „iznos poticaja na cijenu povezan s gubitcima“ (članak 15. stavak 1.) prouzrokuje smanjenje planiranih ukupnih prihoda od tarifnih stavki za potrošnju i proizvodnju (članak 20.), u odnosu na slučaj da je ostvarena cijena gubitaka jednaka referentnoj cijeni. Na taj način se može dogoditi da dio troškova gubitaka ne će ući u referentnu razdjelu putem iznosa tarifnih stavki (članak 26. stavak 1.) što će izravno dovesti do smanjenja dobiti u odnosu na slučaj nepostojanja poticaja. Na taj način se potiče HEP-ODS da ne postigne ostvarenu cijenu gubitaka veću od one koja slijedi iz odabranih tržišnih signala (javno dostupne cijene terminskih ugovora, cijene s CROPEX-a). Naime, planirani ukupni prihod od tarifnih stavki za potrošnju i proizvodnju određuje se sukladno članku 25. Iznos tarifne stavke za obračunsku priključnu radnu snagu određuje se prema članku 23. stavku 6. a planirani prihod od nje sukladno članku 21. stavku 2. Iznos tarifne stavke za proizvođače određuje se tako da on ne bude veći od izračunatog u članku 28. stavku 3., dok se planirani prihod od te tarifne stavke određuje sukladno članku 21. Nakon toga se preostali planirani prihod (planirani ukupni prihod od tarifnih stavki za potrošnju i proizvodnju iz članka 25. umanjen za dva iznad navedena planirana prihoda) razdjeljuje na ostale tarifne stavke putem energije referentne razdiobe i koeficijenata iz priloga 2., sukladno članku 26. a osobito stavcima 1. i 4. Na taj je način matematičkim izrazima i vrijednostima koeficijenata iz priloga 2. određena referentna razdioba troškova na tarifne stavke. Pozitivan „iznos poticaja na cijenu povezan s gubitcima“, prema istim člancima kao u prethodnom paragrafu, dovodi do povećanja dobiti u odnosu na slučaj kada je ostvarena cijena gubitaka niža od referentne cijene. Referentna cijena slijedi iz javno dostupnih

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	tržišnih cijena. Na taj će način HEP-ODS u slučaju kada je njegova ostvarena cijena niža od referentne cijene, dobiti nagradu kroz povećanje dobiti uslijed toga, u odnosu na slučaj da mu je ostvarena cijena jednaka referentnoj. Na ovaj način postiže se zainteresiranost HEP-ODS-a za postizanje manje cijene od referentne (koja se temelji na tržišnim signalima), jer bi mu u slučaju bez poticaja bila u pravilu priznata ostvarena cijena gubitaka neovisno o referentnoj cijeni.
Članak 15. (HEP-ODS d.o.o.) U stavku 2. u formuli je potrebno prilagoditi indekse za jediničnu plansku cijenu dugoročne nabave energije za pokriće gubitaka. Umjesto indeksa G+1 potrebno je staviti G-1. Stavak 3, prosjek dnevnih cijena vršne energije na CROPEX-u uzima se od 09:00 do 20:00, a ne od 08:00 do 20:00.	Indeksi su korigirani. Definicija dnevnih cijena vršne energije je vidljiva na stranici CROPEX-a (https://www.cropep.hr/hr/). Dnevna cijena vršne energije obuhvaća sljedeće intervale: (08:00 - 09:00), (09:00 - 10:00), ... (19:00 – 20:00), odnosno intervale od 08:00 do 20:00.
Članak 17. (HEP-ODS d.o.o.) stavak 6. : S obzirom da se često povrat sredstava primljenih za projekte financirane iz EU fondova ostvaruje nakon završetka projekta, te da operator treba osigurati dio sredstava za financiranje projekta unaprijed prije refundacije sredstva, predlažemo da se takva imovina financirana iz EU fondova prizna u regulatornu osnovicu (Regulatory asset base), kao i njena amortizacija u priznati trošak, u određenom postotku. Postoje zemlje koje na taj način stimuliraju korištenje EU fondova. U HEP ODS-u je trenutno najveći projekt, koji se financira iz fondova EU, uvođenje naprednih mreža, što također može regulator stimulirati.	Metodologijom se trošak koji je već pokriven operatoru distribucijskog sustava kroz EU fondove ne nadoknađuje još jednom kroz naknadu za korištenje mreže od korisnika mreže.
Članak 18. (HEP-ODS d.o.o.) Stavak (2) Prijedlog je brisati ovaj stavak ili ga preformulirati da se daje „samo preporuka“ odnosa „vlasničkog“ i „dužničkog“ kapitala u omjeru 60%:40% (jer nije jasan razlog/cilj ovih odredbi).	Navedeno je ciljani udio.
Članak 19. (HEP d.d.) U poglavlju VI. <i>Određivanje prihoda</i> (članci 19., 20, 21) nije jasan pristup predlagatelja Metodologije, odnosno različitost pristupa s obzirom na	Pogledati odgovor HERA-e na vašu načelnu primjedbu 1c.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR	
	članak 46. stavak (14.). iz ZOTEE (NN 111/21), detaljnija primjedba napisana kod očitovanja na članak 17.	
Članak 20. (HEP d.d.) Dodati novi stavak, stavak (3) koji jasno definira da se naplata prema obračunskoj priključnoj snazi ne odnosi na crpni rad reverzibilnih elektrana i na operatora skladišta energije, tim više što će reverzibilna elektrana prema predloženom u metodologiji već platiti naknadu za obračunsku vršnu snagu za predaju mrežu tj. za generatorski rad. Nije logično da crpni rad nema jednak status kao skladišta energije, s obzirom da se kod prihoda operatora mreže ne prepoznaju prihodi od naknade za korištenje mreže kod skladišta energije. S obzirom na napisano u čl 46. stavak 14. ZOTEE i sadržaj okvira ove metodologije očita je neusklađenost za postrojenja za skladišta energije. Po pitanju mrežarine reverzibilne HE i postrojenja za skladištenje energije trebaju imati jednaki status. Doraditi članak 20. i članak 21. po pitanju skladištenja energije u širem smislu, kako za postrojenja za skladištenja energije tako i za skladištenje energije temeljem crpnog rada reverzibilne hidroelektrane.	Pogledati odgovor HERA-e na vašu načelnu primjedbu 1c.	
Članak 25. (HEP d.d.) Propisati posebnim člankom, iza ovog članka da se izračun tarifna stavke za priključnu snagu ne primjenjuje na reverzibilne hidroelektrane niti na postrojenja za skladištenje energije kada preuzimaju električnu energiju iz prijenosne mreže, s obzirom da ova metodologija prepoznaje samo kupce i proizvođače, a ne i skladištare električne energije.	Pogledati odgovor HERA-e na vašu načelnu primjedbu 1c.	
Članak 25. (HEP-ODS d.o.o.) Stavak (6) Nema obrazloženja niti načina izračuna za tarifne stavku za priključnu snagu za preuzimanje električne energije iz mreže za sljedeću regulacijsku godinu ($g = G + 1$). Samo je napisano da Agencija određuje iznos na temelju podataka koje dostavlja operator distribucijskog sustava. Predlaže se dorada	Pogledati HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu 3b.	

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	ovog stavka na način da se specificira koje podatke dostavlja HEP ODS te se predlaže da se pojasni način izračuna iznosa tarifne stavke za priključnu snagu.
Članak 26. (ENCRO d.o.o.)	Predlažemo u potpunosti ukinuti diskriminatornu Tarifnu stavku za proizvođače.
Članak 27. (HEP d.d.)	Stavak (6) Umjesto „postoje postojeća“ pisati samo „postojeća“. Stavak (7) izrazi „za povezivanje sa sustavom ili nadogradnju veze su neprimjereni djelatnosti prijenosa“ pa predlažemo pisati za „priključenje ili za povećanje priključne snage te stvaranje uvjeta u mreži“. Stavak (9) predlažemo preciznije definirati izraz s obzirom na navod „tarifna stavka za korištenje mreže za energiju koja se predaje u prijenosnu mrežu“. Predmetno je preuzeto iz zakona, znači li to s obzirom na prethodno napisano u stavku (9.) da se na tom obračunskom mjernom mjestu proizvođača ne obračunava tarifna stavka za preuzimanje energije iz mreže? Ujednačiti izbor izraza: kroz tekst dijelom se koristi „količnik“ te djeljenik, ujednačiti.
Članak 27. (HEP-ODS d.o.o.)	Stavak(4) U poslovnim aplikacijama HEP ODS nisu na ova način označene „tipovi tehnologije prema primarnom izvoru“ proizvođača. Ovo će predstavljati dodatnu obvezu HEP ODS da se svakoj elektrani u „matičnim podacima“ dodijeli oznaka tehnologije kako je propisano ovim člankom. Stavak (5)

Pogledati HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu.

Stilska primjedba za stavak 6. je prihvaćena. Vežano za stavak 7. riječ je o službenom izričaju iz *UREDBE KOMISIJE (EU) br. 838/2010 od 23. rujna 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa.*

Člankom 74. stavkom 2. Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 100/22) propisano je da korisnik mreže za obračunsko mjerno mjesto na srednjem i na niskom naponu plaća naknadu za korištenje prijenosne mreže i naknadu za korištenje distribucijske mreže za smjer preuzimanja električne energije iz mreže.

Količnik i djeljenik nisu istoznačnice.

Prihvaćeni su tipovi tehnologija prema poslovnim aplikacijama HEP-ODS-a.

Vežano za ograničenje od 0,5 € po isporučenom MWh u distribucijsku mrežu pogledati HERA-in odgovor na vašu primjedbu 3e.

Vežano za korištenje tarifnog elementa za proizvođače pogledati HERA-in odgovor na načelnu primjedbu HEP-a d.d. 1b.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE	
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -	
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
Navedena „granična cijena“ je u dijelu „literature“ navedena kao granična „za prijenosnu mrežu“. Nema niti preporuke niti analiza kojima bi se ova cijena primijenila na distribucijsku mrežu i ograničila na 0,5 eura / MWh. Praktično se određivanjem ovog iznosa jedinične granice cijene za energiju, ograničava prihod HEP ODS na razinu između 30 i 40 miliona kuna, što iznosi oko 1% ukupnih prihoda HEP ODS od „mrežarine“. Radi toga se predlaže brisanje teksta predloženog stavka (5) i predlaže se novi tekst: <i>„Vrijednost granične jedinične cijene po energiji predanoj u mrežu C_{gran} iz stavka 2. ovoga članka određuje Agencija na prijedlog operatora distribucijskog sustava do 15. prosinca sadašnje regulacijske godine ($g=G$) za iduću regulacijsku godine ($g=G+1$)“.</i> Stavak (9) Sugerira se /predlaže se da Agencija u budućem periodu zajedno sa ODS-om razmotri mogućnost i opravdanost uvođenja „tarifnih stavki i za sve korisnike mreže koji povremeno predaju električnu energiju u mrežu“. Također, sugeriramo/predlažemo da se za „proizvođače koji imaju dozvolu za proizvodnju“ razmotri i „tarifna stavka“ koja bi uzimala u obzir „predanu električnu djelatnu energiju mrežu“ (a ne samo „priključnu snagu proizvođača“). Stavak (11) HEP ODS treba prilagoditi svoje poslovne aplikacije da bi mogao voditi podatke koji su propisani ovim stavkom. Radi toga, ako pretpostavimo da će ova Metodologija biti usvojena tijekom ove godine, HEP ODS može uz dorade na poslovnim aplikacijama navedene podatke u formatu pogodnom za „strojnu obradu“ početi voditi najranije od 1.1. 2023. godine. Predlaže se slijedeći korigirani tekst stavka (11):	Rok za dostavu podataka za 2023. godinu je prolongiran na 30. listopada 2022. Vjerujemo da će HEP-ODS biti u mogućnosti dostaviti podatke za izračun do 30. listopada 2022. kako bi se tarifna stavka za proizvođače mogla početi primjenjivati od 1. siječnja 2023.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR	
	<i>„Operator distribucijskog sustava dužan je voditi podatke potrebne za izračun maksimalnog jediničnog iznosa tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu iz stavka 3. ovoga članka na razini obračunskog mjernog mjesta na način pogodan za strojnu obradu, a mora ih dostaviti Agenciji do 30. rujna sadašnje regulacijske godine (g = G), a prvi puta mora dostaviti podatke do 30. rujna 2024. godine“.</i>	
Članak 27. (ENCRO d.o.o.) dostavljeno izvan roka za dostavu primjedbi	Ukinuti cijeli članak. Formula na netransparentan način i bez jasnog objašnjenja pozadinske logike određuje jedinični iznos tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu TS (EUR/MWh) koja je jedinstvena za sve proizvođače, te ograničena na prosječno 0,5 EUR/MWh za sve tehnologije zajedno. Pri tome se manipuliranjem formule prikrija činjenica da u ovakvom modelu vjetrene elektrane u prosjeku plaćaju i do 1,5 puta više EUR/MWh od prosjeka, a sunčane elektrane čak 2,4 puta više.	Pogledati HERA-in odgovor na vašu načelnu primjedbu.
Članak 29. (HEP-ODS d.o.o.)	Zbog predloženog kratkog razdoblja između stupanja na snagu Metodologije i prvih rokova za dostavu dokumenata po novoj Metodologiji (30 dana), predlažemo da se u prijelazne odredbe unese odgoda obveza dostave podataka (EXCEL, WORD) prema novom Prilogu 1 iz nove Metodologije do 30. rujna 2023. godine. Odnosno, u sadašnjoj regulacijskoj godini (2022.) obveza dostave podatka HEP ODS-a u zadanom formatu (WORD, EXCEL) bila bi prema odredbama stare Metodologije.	Rok za dostavu podataka za 2023. godinu je prolongiran na 30. listopada 2022. Dostava podataka olakšana je u 2022. s time da se ne dostavljaju podaci za buduće regulacijske godine (G+2, G+3). Tarifna stavka za obračunsku priključnu snagu za krajnje kupce može se primijeniti prvi put prilikom određivanja tarifnih stavki u 2023. za 2024.
Članak 37. (HEP-ODS d.o.o.)	Traži se odgodu primjene Metodologije radi prilagodbe ODS-a novim okolnostima. Odnosno, uz odgodu primjene sukladno stavcima od (1) do (4) u ovom članku, predlažu se i dodatni stavci (5) i (6) koji glase:	Pogledati HERA-in odgovor na vašu primjedbu kod članka 29.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
	SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
	(5) Referentna tarifna stavka za tarifne modele kupaca za slijedeću regulacijsku godinu koja izračunava prema izraza u stavku 1., članka 25. ove Metodologije , primijeniti će se prvi puta u 2023. godini prilikom određivanja tarifnih stavki u 2024. godini. (6) Sve nužne podatke prema PRILOGU 1 Operator distribucijskog sustava mora dostaviti prvi puta za regulacijsku godinu 2023. do 30.rujna 2024. godine. Podaci za 2021. i 2022. godinu se dostavljaju prema odredbama Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije (Narodne novine, broj 104/15).	
Članak 41. (Hrvatska burza električne energije d.o.o.)	Predlažemo dodavanje novog članka. Uspostavom trgovine dugoročnih financijskih proizvoda za tržište električne energije u Republici Hrvatskoj, dugoročna cijena za temeljne i vršne proizvode s HUDX tržišta iz članak 11. zamjenjuje se dugoročnom cijenom s EEX-a , za tržište električne energije u Republici Hrvatskoj	Prihvaćen je prijedlog kojim se umjesto cijene s HUDEX-a koja koristi cijene s mađarske burze HUPX, koristi cijena terminskih ugovora s EEX-a koji će se temeljiti na cijeni s CROPEX-a.
PRILOG 1 Tablica 1. (HEP d.d.)	Kod red. broja 2.1.14. umjesto „Troškovi pružanja“ pisati „Prihodi od pružanja“ Kod rednog broja 2.1.7. umjesto „Troškovi redispečinga“ pisati „Troškovi redispečinga elektrana radi mreže“.	Riječ je o troškovima nabave pomoćnih usluga jer ih HEP-ODS plaća pružateljima pomoćnih usluga. „Troškovi redispečuinga“ obuhvaćaju „troškove redispečinga elektrana radi mreže“.
PRILOG 1. Tablica 8. (HEP d.d.)	Umjesto izraza: „Troškovi pružanja nestandardnih usluga“ pisati „Prihodi od pružanja nestandardnih usluga“. U tablicu 8. dodati redni broj 1.3. Opis: Prihod penalizacije ugovorenih a neostvarenih pojedinačnih pomoćnih usluga	Prihvaćen je prijedlog promjene naziva. Tablica 8. ne odnosi se na pomoćne usluge. „Prihod od penalizacije ugovorenih a neostvarene pomoćne usluge“ dodan je u tablicu 4.
PRILOG 1 Tablica 11. (HEP d.d.)	Nedostaje precizna definicija izraza iz Tablice 11: „Tarifni element zbirno za OMM-ove“	Smatramo da je to jasno. U retku tablice koji pripada tarifnom modelu na dotičnoj naponskoj razini upisuje se količina naznačenog tarifnog elementa za sve OMM-ove na koje se isto odnosi, i to za pojedini od dvanaest mjeseci.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA DISTRIBUCIJU ELEKTRIČNE ENERGIJE		
- REZULTATI PROVEDENOG JAVNOG SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU -		
	SAŽETAK PRIMJEDBI I PRIJEDLOGA	ODGOVOR
PRIOLOG 1 Tablica 12. (HEP d.d.)	Nedostaje precizna definicija izraza iz Tablice 12: „ Tarifni element zbirno za svaki OMM “	Smatramo da je to jasno. U retku tablice koji pripada tarifnom modelu na dotičnoj naponskoj razini upisuju se po tri zbirne vrijednosti za svaku od pojedinih godina.
PRIOLOG 1 Tablica 15. (HEP d.d.)	Nedostaju „Novčani primici od penalizacije radi ugovorenih, a neostvarenih pomoćnih usluga od pružatelja usluga“	Ti troškovi se upisuju u redak 1.1.1.5. tablice 15., a iznosi tih primitaka upisuju se u tablicu 4.
PRIOLOG 1 Tablica 17. (HEP d.d.)	Nedovoljno jasno „Manjinski interes“, opisati ispod tablice.	Prihvaćena je primjedba, manjinski interes definiran je kao „ <i>vrijednost dionica koja se može pripisati dioničarima koji imaju manje od 50 % ukupnog broja dionica</i> “.
PRIOLOG 3 (HEP-ODS d.o.o.)	Sukladno primjedbi HEP ODS (pogledati u članku 5.), predlaže se da se za proizvođače omoguće i druge tarifne stavke u budućnosti. Odnosno u zadnjem retku tablice za tarifni model 11 treba predvidjeti: obračun za količinu predane električne energije u mrežu, obračun za iznos vršne obračunske snage u tarifi (tarifama) niske potrošnje (suprotno od potrošača/kupaca), obračun za iznos priključne snage i obračun naknade za obračunsko mjerno mjesto.	Pogledati HERA-in odgovor na načelne primjedbe pod 1b. i 1h.

Listopad 2022.